

1
DISSERTATIO
INAUGURALIS JURIDICA
AD
JUS, ET CONSUETUDINES
BAVARIAE
DE

JURE FÆMINARUM ILLUSTRIMUM SINGULARI,
QUAM
SUB AUSPICIIS DIVINI NUMINIS

EX
DECRETO ET AUTHORITY CONSULTISSIMÆ
FACULTATIS JURIDICÆ

PRO
SUMMIS IN UTROQUE JURE HONORIBUS, ET PRIVILEGIIS RITE
AC SOLLENNITER CONSEQUENDIS

PUBLICÆ ERUDITORUM CENSURÆ SUBMITTIT
PRÆSIDE

JOAN. JOS. BARTHOL. PRUGGER,
J. U. D. SERENISSIMI ELECTORIS BAVARIAE RELIQ.
RELIQ. CONSILIARIO AULICO ACTUALI, CONSILII ELECT.
INGOLTSADIENSIS DIRECTORE, IN ELECTORALI CATHOLICA
UNIVERSITATE PRAXEOS, AC JURIS PATRII PROEessore
PUBL. ET ORD.

NOBILIS AC DOCTISSIMUS DOMINUS
UDALRICUS JOSEPHUS WEISS,
ANGLIPOLITANUS BAVARUS, AA. LL. ET PHIL. MAG.
J. U. CANDIDATUS.

CUM APPROBATIONE ORDINARIA.

~~~~~
INGOLSTADII,

Typis Mariæ Annæ Schleigin, Typogr. Academ. Vid. per Carolum Gram
p. t. Factorem.

*Bayr. Staats-
Bibliothek
München*

IN AUCTORITATE JURIDICA
DISECTATIO

AD
JUS, ET CONSUETUDINES
BAVARIAE

DE
JURE FAMILIARUM ILLUSTRIUM SINGULARI
SUB AUSPICIS DIVINI NUMINIS

EX
DECRETO ET AUCTORITATE CONSULTISSIMAE
FACULTATIS JURIDICAE

IN
SUMMIS IN UTROQUE JURE HONORABILIBUS ET FRUITIFERIS RITIBUS
AC SOLLEMNITER CONSTITUTIS

PUBLICAE ERUDITIONIS CAUSA A RES. MITTIT
H. A. S. I. D. E.

JOHANNES BARTHOLOM. PRUGGER,
J. U. D. P. R. E. S. E. N. S. I. M. I. E. L. E. C. T. O. R. I. S. B. A. V. A. R. I. A. E. R. E. L. I. O.
K. E. N. O. C. O. N. S. U. L. T. A. N. D. O. A. D. J. U. R. I. S. C. O. N. S. U. L. T. A. N. D. O. A. D. J. U. R. I. S. C. O. N. S. U. L. T. A. N. D. O.
R. I. D. I. C. T. O. R. I. S. D. I. R. E. C. T. O. R. I. S. D. I. R. E. C. T. O. R. I. S. D. I. R. E. C. T. O. R. I. S. D. I. R. E. C. T. O. R. I. S.
U. N. I. V. E. R. S. I. T. A. T. I. S. P. R. A. G. A. T. I. S. A. C. J. U. R. I. S. P. R. A. G. A. T. I. S. A. C. J. U. R. I. S. P. R. A. G. A. T. I. S.

IN
VOTIS AC DOCTIS SIMIS DOMINIS
UDALRICHUS JOSEPHUS WEISS,
A. N. G. L. I. C. O. L. I. T. A. N. I. S. B. A. V. A. R. I. A. E. A. L. L. E. T. H. R. I. C. A. L. M. A. G.

IN
CUM APPROPRIATIONE GADINARIA
IN G. A. N. G. L. I. C. A. T. I. S.

IN G. O. T. T. A. D. I. I.
Typis Maderi Anno Scholae 1799. A. A. C. A. D. E. M. V. I. D. P. E. R. C. A. R. O. L. I. N. U. M. G. R. A. V. I. S.

Original
Bibliothek
St. Gallen

REVERENDISSIMIS, EXCELLENTISSIMIS,

AC GRATIOSIS

DOMINIS DOMINIS

*PRÆPOSITIS, PRÆLATIS,
ABBATIBUS;*

ILLUSTRISSIMIS, AC EXCELLENTISSIMIS

DOMINIS

COMITIBUS,

PERILLUSTRIBUS, AC GENEROSIS

DOMINIS

BARONIBUS,

PRÆNOBILIBUS, NOBILIBUS, STRENUIS

STATUUM PRIVILEGIATORUM SUPERIORIS

*AC INFERIORIS BAVARIÆ AD UNIVERSALEM
CONVENTUM*

DEPUTATIS,

DOMINIS DOMINIS,

AC

PATRONIS PERQUAM GRATIOSIS.

REVERENDISSIMI, ILLUSTRISSIMI,
EXCELLENTISSIMI, PRÆNOBILES, NOBILES,
AC STRENUI,
STATUUM PRIVILEGIATORUM SUPERIORIS,
AC INFERIORIS BAVARIÆ AD UNIVERSALEM
CONVENTUM
DEPUTATI,
DOMINI, DOMINI PATRONI
PERQUAM GRATIOSI!

 Conspectum Vestrum, PATRES, PA-
TRIAE PROCERES SANC-
TISSIMI optimi Civis pietate
plenus subire venerabundus audeo, fidem
Vobis, & obsequium summum testaturus,
Juvat

Juvat omnino exstare publicum ad posteros documentum gratissimi, & sempiterni Cultus istius, & observantiæ demississimæ, qua Patriæ caritas penitus insita, qua civis religio obstrictum me vinculis, devinctumque maxime jam pridem tenent.

Receptus enim clementissime Parens meus Anno 1745. a virili ætate ad præsentem usque canitiem per gradus in servitiis Statuum Vestra, REVERENDISSIMI, ILLUSTRISSIMI & *reliq.* DOMINI, DOMINI MÆCENATES perquam GRATIOSI Vestra, inquam, gratia immortales inter, quas adhucdum debet, gratias ascendit. In VOS igitur se suosque æterna devinctos observantia cupit, mentis ingratissimæ crimen haud delebile ratus, alium, præterquam hunc fontem illustrissimum, ex quo profluunt omnia, aut respicere, aut respici a suis. Vos igitur, REVERENDISSIMI ILLUSTRISSIMI *reliq. reliq.* PATRES PATRIÆ alloquor, atque respicio, quibus
ætas

ætas omnis in Musarum sinu felicissime adolescens scientias ita omnes complexa est, ut earum nulla hospites VOS, sed Cives veneretur, felicissimos in hoc, quod amplissimas Patriæ spes fallere cæperitis, dum optata præstando copiosius omnium vota percurristis. Curis jam Patriis admoti non surgentis instar solis radios quosdam vibratis, sed plenum patriæ lumen affunditis, Vestroque in sinu Patria curas deponens placide conquiescit. Dicerem singillatim, quam omnigena scientiarum, nec non liberalium artium cognitio, atque intelligentia **AMPLISSIMA PECTORA** compleverit, ni id permolestum **VOBIS**, magisque laudanda gerere, quam præclare gesta encomiis extolli amaretis, contenti ea facere, ac moliri, de quibus **VESTRI** sibi gratulentur subditi, admiretur ætas nostra, fera posteritas obstupefcat.

Omnia retro **REVERENDISSIMI Reliq. Reliq. DOMINI DOMINI MÆCENATES**

TES perquam **GRATIOSI** Antecessorum
VESTRORUM sydera tristi involuta peplo,
filenti vestigio, reverentique silentio præ-
terire cogor, cum dictu perquam difficile
sit, plus luctu Patriam imerferint tristissimi
obitus, an Successorum virtus magnanima
animos erexerit.

Taceo innumera Sapientiæ vestræ, &
Clementiæ argumenta, ne aut lucem affun-
dere soli, aut laudes videar ingerere, **AL-**
TIS fastidium **MENTIBUS**, nec acceptas,
nisi qui blanditiis pascuntur.

Magnificum, & præconio quovis excel-
sius, cum præclare gesta exprimere haud
liceat, reverenti omnia silentio demirari.
Quæ, cum ita sint, cum tantum Differta-
tioni meæ juridicæ ex **VESTRO** fulgore
Decus, & firmamentum accedere possit,
cumque Parentis, & præsertim mei officii
ratio jubeat, permittite **PATRES PATRIÆ**
REVERENDISSIMI, ILLUSTRISSIMI
Reliq. Reliq. ut **VOS** industriæ hujus qua-
lis-

liscunque auspices inveniam , Vestroque
REVERENDISSIMO ILLUSTRISSIMO
NOMINI exiguas pagellas inscribam , Ego
vero pro tam singulari gratia , in qua spes
meas omnes collocatas habeo , Principum
Principem T. O. M. ardentissimis votis
implorabo , ut VOS *Patres Patriæ publicæ
felicitatis conservatores , scientiarum Promo-
tores* incolumes fervet , atque æterna lau-
de florentem virtutum VESTRARUM
gloriam immortalitati commendatam stabi-
liat , salutemque VESTRAM , cui salus Pa-
triæ innixa est , incolumem semper , & flo-
rentem in longissimam annorum seriem no-
bis conservet. Ita vovet, quem PATRES
PATRIÆ VIGILANTISSIMI unacum Pa-
tre gratiis VESTRIS longe uberrimis huc-
usque fovistis.

Reverendissimi, Illustrissimi, rel. rel.

Domini , Domini Mæcenates

Perquam Gratosi

Servorum infimus

UDALRICUS JOSEPHUS WEISS.

.§ I.

De Jure Fæminarum Illustrium singulari pro laboris academici specimine disceptaturi, nostræ Dissertationis rationem & præcipuam nomenclaturam brevissimis exponere necesse judicamus. Equidem non ignoramus, quod maximi nominis vir Purcard Gotthelf Struf in Jurisprudencia heroica (A) autumet, *Illustres* ad Germaniæ nostræ communem sensum illos tantum appellari; *Qui cum Imperio summo, vel summo emulo Reipublicæ præsunt, aut ex ejusmodi personis nati sunt*: nobis tamen tanti viri doctrina ideo non arridet, quo minus in notione hac

A

generalis

generali justos limites Jus inter Majestaticum, & Nobilium singulare observatos fuisse deprehendimus. Nobis adeoque Persona illustris illa audit, quæ sive Vir, sive Fæmina ob gradum Nobilitatis eminentiorem a ceteris concivibus discernitur, & singulari jure utitur: cum vero in Patria nostra Nobilitas in duplicem classem abeat, quorum prima omnibus privilegiis Nobilibus concessis plenarie fruitur, & communiter privilegiorum capaces, die Edelmanns-
Freiheits-Jähige: vocantur, in secunda vero constituti aliquibus Dominorum territorialium concessionibus carere debent; (B) hinc prænotandum, nobis quidem in præsentī de primæ Classis personis Illustribus sermonem tantum esse, adeo tamen, ut secundæ Classis jura singularia opportuno loco adnotare minime negligemus.

Ceterum animus nobis non est, in præsentī determinare, an Privilegium inter, & Jus singulare realis intercedat differentia? prius est, quod tantum personæ determinatæ, vel saltem pluribus ejusdem tamen conditionis, vel Familiæ; posterius vero certo ac integro hominum ordini, Clericorum, Nobilium, vel Militum conceditur: deinde primum impetratur per preces, ab adlegante probatur, & reale vel mixtum transit ad hæredes; secundum vero continetur in Legibus, non indiget pro-

probatione, & regulariter non transit ad hæredes: hinc scrupulosiores, vel si mavis, accuratiores Juris communis interpretatores inde arguunt, ad vigorem Privilegii qua talis requiri acceptationem saltem tacitam & usualem, cum alias per non usum intra decennium amittatur, per claram dispositionem L. 1. ff. de Nundin. quod undique de Jure singulari neque cum veritatis umbra dici potest. Nobis, ut verum fateamur differentia hæc primum a Strauchio (C) dein a Jac. Frid. Ludovici (D.) annotata in tantum præplacet, ut Privilegia Fæminarum Illustrium præsentis Dissertatione in nucem contracta Juris singularis Ethologia adornare justum nobis visum fuerit.

(A) Volum. 1. Part. 1. §. 3.

(B) Disput. Præses in Observ. prac. de Privil. Statuum Provinc. pag. 14.

(C) Disput. ad Jus Justin. Disp. 1. Thes. 8.

(D) In Doctrin. Pandect. Lib. 1. Tit. 4. n. 7.

§. II.

Primum Nobilitatis signum, idque caracteristicum est Dignitas, & inde necessarius Honor a Concivibus Personis Illustribus pendendus: cum enim Honores ad Hominis Statum externum pertineant, indubium est, eos tribui Personis Dignitate
A 2
fulgen-

fulgentibus ex Jure Status , adeo ; ut communiter
Stand's- Personen nominentur ; ceteri vero Statu
quasi privati videantur. (A) Ex quo sponte sua
fuit, Personam Illustrem Honorem a suis Concivi-
bus Jure exigere posse. Patriam nostram quod at-
tinet, sicut omnia in terrarum orbe, sic etiam No-
bilitas Bavarica gradus suos , in - & decrementa ha-
buit : etiamsi enim antiquissimis temporibus Nata-
lium , & Divitiarum splendore inclaruit, radices ta-
men Potentiæ & singularis præeminentiæ ad secu-
lum octavum tuto referre potest. Cum enim Ca-
rolus Magnus exauctorato Anno 788. Tassilone
Bavariæ Duce totam Patriam in duodecim Comi-
tatus divideret , iisque tot ex nobilissimis Bavaris
præficeret, ut Bavaris ob potentiam suam regali So-
lio maximopere molestis eo facilius imperaret , res
aliter evenire haud potuit , quam quod Nobilitas
Bavarica Connubiorum , Successionum , & Con-
fraternitatum Jure singularem potentiæ prærogati-
vam acquireret. Et etiamsi successu temporis facies
rerum in tantum fuit immutata, ut *Serenissima Do-
mus Wittelsbachico - Schyrensis in OTIONE I.* Patriæ
Sceptrum recuperaverit , tantum abest , ut Nobili-
tas Bavarica jacturam aliquam Dignitatum , & Præ-
eminentiæ passa fuerit , ut multo magis plurimas
prærogativas Privilegiis a Serenissimis Principibus
clementissime concessis in relatis habeat.

(A) Heumann Exercitat. Juris Germ. pag. 110.

§. III.

Fæmina Illustris tali modo considerata singulari in Patria gaudet Jure, five sit Virgo, five Uxor, five mœsta Maritum lugeat. Et quidem Illustrem Virginem quod attinet, ea nobis est, quæ a Parentibus Illustribus ex Thoro legitimo nata statim a Nativitate status sui Dignitatem consequitur. Cum enim Dignitates ab illis, qui præter superficiem nihil vident, sine signis externis dignosci haud queant, quorum notissima sunt tituli, hinc sapientissime in Patria nostra per publicam Legem a Serenissimo Principe *Maximiliano I.* Anno 1651. septima Augusti latam (A) sancitum esse legimus, ut a nemine titulus Domicellæ (einer Fräulein) usurpetur, nisi cui Illustres Natales Jus hoc specialiter tribuunt: Als ist: in terminis: unser gleichmäßig ganz ernstlicher Befehl, Will, und Meinung / daß ein solches gleichfalls durchgehend abgeschafft, und verbotten / und ernanntes Prædicat Fräulein / niemand / als der Grafen und Freyhern / wie auch unser Camerern Töchtern fernershin zu geben / und zu gebrauchen erlaubt / und zugelassen seyn solle.

Eadem Fæminarum Illustrum in Legibus Patriæ circa vestimentorum usum habetur ratio, ut vestes

pretiosas in sinus flaccidos abundantes, auro, argentoque intextas; Conamque in gradus formatam, & unionibus distinctam gestare queant (B) juxta illud Poetae:

Virginei crines auro, gemmaque premuntur,
Et tegit auratos Palla superba pedes.

(A) Publici Juris fecit Heumann loc. cit. pag. 153.

(B) Ordin. noviss. est de 7. Nov. 1749.

S. IV.

Sicut Virgo Illustris solutam habet eligendi optionem, an nuptiarum foedus inire, vel illius conditioni renunciare velit: Monasteriorum Virginum in Patria nostra Statum brevissimis licebit adumbrare. Etiam si vitam asceticam ad exemplum masculorum ex Oriente in Occidentem translatae Romae jam seculo post Christum natum quarto observatam fuisse passim legimus, in Patria tamen nostra ante seculum nonum nulla vestigia deprehendimus: Cum vero Theodo Bojoariae Dux circa dimidietatem seculi septimi christiana Sacra in Patriam introduceret, Monialium, Virginum Deo sacratarum, Sanctimonialium, & Ascetiarum claustra insignia incrementa acceperunt: non errant, qui horum numerum hodie ad triginta, & quod excedit, referunt. His succedere Virgines Canonicae
ad

ad institutum Chrodegangi , sub regula non tam stricta viventes , inque Regulares triplici voto constrictas , & Seculares , quæ voto tali non stringuntur , divisæ (A) Monasteria Nobilium Virginum in Schönfeld & Kiemsee , nec non Ducales Abbantias in inferiori , & superiori Münster , Ratisbonæ pro exemplo afferre possumus. Virgo Illustris Monialis, vel Canonica primi ordinis per Annum probationis plenaria quidem retinet Nobilitatis jura , adeo , ut ad Seculum reversa juris domestici pristinum retineat usum ; si vero ab Episcopo , vel ejus vices gerente in Benedictionis actu , vestibus induta , velo-que , annulo , ac corona nuptiali solenniter Christo despondetur , Status Familiæ in tantum immutatur , ut ob rationem votorum emissorum præter Dotem , vel legalem , vel pactitiam (quæ tamen Summam duorum millium florenorum excedere non potest) (B) petere nil queat : cum econtra Illustris Canonicarum secularium plenarium Familiæ Jus retineat , adeo , ut reversa ad Seculum , juris singularis Statui suo competentis usum recuperet.

(A) Mabillonius præfat. in *Secul.* 2. & passim in *Actis SS. Ord. Benedicti* §. XLVII.

(B) *Clementiss. Decret.* de 13. Oct. 1764. & 10. May. 1765.

§. V.

§. V.

Cum Patriæ nostræ Jura singularia eo præcipue invigilent, ut Personæ Illustres omni tempore a fortunæ ludibrio, quantumcunque per rerum humanarum vicissitudines fieri potest, securæ reddantur, hinc etiam circa Fæminas & Virgines Illustres plura singularia deprehendimus: sic Virgo Illustris orbata Parentibus non solum Statui suo convenienter ali debet, sed etiam ne indefensa maneat, Tutores legitimos ex Familia recipit: utriusque sequentem observavimus praxin. Alimenta necessaria recipit Virgo Illustris ex paternorum bonorum redditibus, sive allodialia illa sint, sive feudalia, vel etiam fidei commisso stemmatico gravata; quod etiam in tantum procedit, ut, etiamsi fructus horum bonorum ob debita fortassis a fratre contracta ex Decreto prætorio cederent Creditoribus, ad victum & vestitum pro conditione Status necessaria Jure competentiae petere & vindicare possit: cujus rei eo magis sumus indubii, cum Serenissimus Elector Ferdinandus Maria in Diplomate. 20. April. 1672. exarato Clementissime concesserit, ut dotes, & portiones debitæ Filiabus Illustribus assignari possint in bonis fidei Commisso gravatis: in verbis: So fern aber zu Versicherung der Heyrath, Güter und Vergleichnen, oder erkenten Portionen keine andere / als mit

mit obbemeldten Fidei - Commiss - Bürden beladene
Güter vorhanden wären / so verordnen wir, daß die-
selbe auf erstgedachten Güter dergestalten versichert
werden mögen / daß auch ein künftiger Besitzer / und
Fidei - Commiss - Erb von den Nützen der Fidei-
Commiss - Güter solche abzustatten schuldig / und ge-
halten seyn solle. Justa ut credimus juris Epikia inde
inferimus: Filiam Illustrem nondum desponsatam
alimenta in bonis Fidei - Commissio gravatis eodem
cum dote jure, in re nempe & hypotheca legali
prætendere posse: adeo, ut in casu denegatorum
alimentorum ad tenorem citatæ Pragmaticæ Sum-
mam quot Annis determinandam vel arbitratoris,
vel Judicis competentis Sententia prosequi possit.
Cum enim mens allegatæ Legis eo præcipue tendat,
ut Filia Illustris ob generalem paternæ, maternæ,
& fraternæ hæreditatis renunciationem justum so-
lamen reciperent, in irritum certe intentio Legis-
latoris abiret, si Filia Illustris cum trium vel quatuor
millium florenorum dote numerata e domo pater-
na exul, vel ad impar connubium, vel probrosam
egestatem induceretur

§. VI.

Sicut vero Patriæ Leges Annum vigesimum pri-
mum completum pro ætate majori requirunt,
B sic

sic Annis his minores sub cura aliorum esse jubentur : & quidem Filiam Illustrem quod attinet, si post fata materna in potestate paterna remanet, tutore eo minus indiget, cum sub potestate constituta in alterius potestatem transire haud possit. Dubia hic oriri possent : 1.) An Pater praesertim Illustris super bonis maternis haereditariis teneatur conficere Inventarium ? 2.) cum ad usum Patriae retineat usumfructum dotis ad dies vitae, an eam valide possit alienare, & Liberis suo tempore restituere aestimationem ? 3.) An etiam in Parapherno & quidem rebus, quae usu consummuntur, usumfructum habeat ? Nos consideratis omnibus respondemus breviter ad 1.) nullum Patrem, multo minus Illustrem (si homines plebeios excipias A.) teneri ad confectiorem Inventarii strictae dicti, sed sufficere, ut vel ex instrumento dotalitio, vel aliunde per testes, vel confectam fortassis specificationem intra Annum & diem praemortuae Uxoris Bona illata proximis Cognatis vel Agnatis designet ; cum econtra ad 2.) Dotem nisi aestimato datam, valide alienare nullo jure queat, cum post mortem Uxoris dominium naturale cum civili consolidatum plenario jure transferatur in Haeredes Liberos, ut omni proprietatis & Dominii jure contra quoscunque Possessores experiri valeant, Pater econtra praeter

ter beneficium competentiae, a qualitate usufructuarii, & bonae fidei Possessoris singulare nihil retineat: Ad 3.) indubium est, quod ad mentem Juris Patrii Pater, praesertim illustris etiam in Parapherno usufructum retineat mortua Uxore, hinc etiam tanquam legitimus suorum Liberorum Tutor, & Bonorum pupillarium Administrator res consumptioni obnoxias ad utilitatem suorum Liberorum alienare, immobiles vero & pretiosas conservare teneatur: sed tamen cum notabili differentia, quod Pater illustris, vel etiam Nobilis Juris sigillandi capax Bonorum maternorum dotalium, & Paraphernalium usufructum ad dies vitae retinere, aliunde vero vel ex prospera fortuna, vel collateralium hereditate ad Liberos suos devoluta, illis ex potestate Patria dimittendis restituere teneatur. (B)

(A) Tax - Ordnung de Anno 1735. voc. Inventur. pag. 44.

(B) Cod. Maximil Civ. P. I. C. 5. §. 5. ibique in Notis,

§. VII.

Tutela ad Patriae mores vel est testamentaria, legitima, vel dativa, cui, praesertim inter Illustris quartam speciem, nempe pactitiam addere possumus: (A) Testamentaria est, quae vel in Testamentamen-

stamento vel Codicillo, vel alio quocunque modo constituitur. Jus nominandi Liberis Tutorem Genitori ipsa natura tribuere videtur, quod Leges civiles ad effectum Patriæ potestatis reponunt. Frequens hinc est quæstio, an Mater Liberis possit dare Tutorem in Testamento? non desunt, qui affirmativam utraque manu tenent, cum enim jus naturale Matrem a Tutelæ datione minime excludat, sed multo magis ob teneriorem in Liberos affectum Genitori masculo præferre videatur, prætendunt, mores Germaniæ subtilitatis Juris Romani pertæsa plures Juris materias, præsertim vero Testamentorum, & Tutelarum ad Juris naturalis simplicitatem reduxisse: hinc nihil obstare autumant, quominus Matri æque, ac Genitori masculo Jus plenum Patriæ potestatis, consequenter etiam datio testamentaria tutelæ attribuatur: (B) Sed enimvero, quis non primo intuitu palpitat, Patronos hujus sententiæ in ipsa tam pertæsa Juris Romani subtilitate mentem Legis non considerare, cum utique Mater a tutelæ datione in totum non excludatur, sed tantum illius judicium in eligendo Tutore, utpote virili infirmius, paterno in tantum postponatur, ut insuper etiam confirmatio judicialis requiratur: (C) cui accedit, quod sententiæ hujus Affecclæ aperte nimium admittere teneantur, adeoque

deoque parum vel nihil probent, cum Matri plenarios Patriæ Potestatis effectus, & consequenter etiam usumfructum in Bonis adventitiis Liberorum adjudicare deberent, quod utique omni ratione Legis destitutum notoriæ Germaniæ Praxi aperte refragatur. Sapientissime hac in re Statuta Patria novissima media utuntur via, ut Matrem a datione Tutelæ Testamentaria quidem excludant, Tutores tamen tales judicialiter confirmatos dativos magis, quam Testamentarios æstiment, adeo, ut Tutores inter Maternos, & alios Procuratores vel Mandatarios, ab extraneo, qui Liberos Hæredes scribit, in Testamento constitutos discrimen non agnoscant, (D) Prudenter inde Leges Patriæ differentiam Tutelam naturalem inter & Testamentariam observant, & Jus Patriæ Potestatis Patri, tanquam Familiæ Capiti ex Statuto conjugali competens, sartum tectumque conservant.

(A) Perill, ac Excell. L. B. de Kreitmayer in Not. ad Cod. Max. P. 1. C. 7. §. 4. n. 2.

(B) Præcipuus hujus opinionis Author est de Ludvvig de Tutel. Diff. 5.

(C) Lauterbach L. 26. Tit. 2. §. 5.

(D) Perill. ac Excell. L. B. de Kreitmayer Loc. cit. §. 5.

§. VIII.

IN defectum testamentariæ Tutelæ succedit legiti-
ma, quæ proximis Consanguineis, Agnatis, vel
Cognatis ab ipsa Lege defertur, servato ordine Suc-
cessionis ab intestato: sicut enim Leges justitiam
Tutelæ paternæ in affectu paterno, & Jure ex sta-
tu conjugali Patri competente stabiliunt, sic idem
respectus intuitu Sanguine junctorum obtinet, ut-
pote quibus ob affectum parentalem educatio Pu-
pillorum tutius quam extraneo conceditur, & Bo-
na pupillaria ob spem hæreditariam eo facilius ab
alienatione conservantur. Ceterum defectus testa-
mentariæ Tutelæ debet esse plenarius, adeo, ut
tamdiu, quamdiu Tutor testamentarius vel haberi,
vel forsan cum impedimento datus sperari possit,
non legitimo, sed dativo Tutori Locus sit. Sed
quid de voto captandæ mortis a Romanis Legisla-
toribus in causis successoriis tantum formidato? Re-
spondemus ad hoc cum aliis Juris Germanici Inter-
pretatoribus, timorem hunc semper vanum visum
fuisse Genio Germaniæ, vel quod cordati Germani
tam remotam mortis umbram non tantum perti-
mescerent, vel quod id genus insidiarum a Germa-
niæ integritate alienum judicarent: ipsum Senatus-
consultum Macedonianum non tam ob periculum
Parentibus a Statu obærato suorum Liberorum per-
time-

timescendum, sed ob favorem potius Filiorumfamilias receptum fuisse contendunt: nobis hac in re Jurisprudentia Romana valde vacillare videtur; quis enim non videt Romanos per prohibitionem Pacti successorii, vel Senatusconsulti Macedoniani non omnem captandæ mortis suspensionem removisse, cum v. g. Filius nondum emancipatus eadem temeritate ad Libertatem aspirare, quam Tutor legitimus Hæreditati pupillari inhiare possit. Dubitatum aliquando fuit, an Tutela hæc legitima non ad res obsoletas, vel jure civitatis in Germania nunquam donatas referri debeat? Cui opinioni inter alios celeberrimus quondam Patriæ Cancellarius L. B. de Schmid adstipulabatur: sed sicut indubium est, quod tam in Germania, quam etiam ipsa Bavaria plurima Exempla Tutelæ legitimæ exhiberi possint, sicut præcitatus Struvius in Jurisprudentia heroica (A) plures exhibuit, jure optimo tanquam Juri Germanico, Bavarico, & naturali consentanea civitati restituitur. (B)

(A) Tom. 5. Cap. 6. §. 2. 3. 5.

(B) Perill, ac Excell. D. L. B. de Kreitmayer Loc. cit. §. 6.

§. IX.

Tertiam demum Tutelæ speciem constituit dativa, quæ in defectum testamentariæ & legitimæ
Tu-

Tutelæ a Magistratu datur: quod per Magistratum in Germania ordinarie Judex Jurisdictionis bassæ, seu inferioris subintelligatur, nemo est, qui ignorat, officium enim Judicem eo præcipue obligat: ne Pupillos ob teneram ætatem perversorum hominum malignæ astutiæ indefensos relinquat: difficilis sæpe inde in Foro oritur quæstio, quis ergo Tutores petere teneatur? Sæpius enim Pupilli Majores facti conqueruntur, quod a Magistratu sine Tutore indefensi relictæ fuerint. Quod Jus Romanum necessitatem hanc imponat Matri, dein proximis Consanguineis, ex toto Titulo ff. qui pet. Tut. colligi aperte potest, imo ut a Pupillo omne periculum avertant, Tutoris petitionem popularem constituunt: L. 2. §. 3. ff. L. 4. Cod. qui pet. Tut. cui Leges Patriæ in tantum adstipulantur, ut imprimis consanguineos, in horum capite vero utique Matrem, dein etiam ipsos Tutores testamentarios, & quidem sub pœna arbitraria, & restitutione damni causati obligent, terminumque ab Anno integro ad triginta dies reducant. (A) Haud otiosa hic erit quæstio, qualem ergo ordinem Pupillus Major factus servare teneatur, si minor indefensus relictus suorum Bonorum jacturam fecerit? Nos actionem contra consanguineos competentem principalem, contra Magistratum vero subsidiariam judicamus, cum

tamen Leges Patriæ expresse *Notitiam* requirant, con-
sanguinei vero facilius se cum absentia, quam ipse
Judex officio suo semper præsens excusare possint,
non raro contingere potest, ut Judex principali a-
ctione compellatur. Trita circa hanc Materiam est
Controversia, an ergo hodie omnis Tutor sit dati-
vus? qui nihil interesse existimant, an Tutor testa-
mentarius sit, legitimus, vel dativus, perpendant,
quod testamentario Tutori possit remitti Confectio
Inventarii, dativus vero semper detur cum Inquisi-
tione. Argum. L. 2. Cod. de Alim. Pup. præstan. L.
2. Cod. quan. & quib. quart. deb. Deinde quod te-
stamentarius per excusationem amittat Legatum
in eodem Testamento relictum. Lib. 28. §. 1. L. 32.
& L. 33. ff. de Excus. Tutor. quod neque de legiti-
mo, neque dativo dici potest: hinc ad propositum
respondemus, ex hoc, quod hodie omnis Tutor
judicialiter debeat confirmari, (B) minime inferri
posse, Tutelam hodie omnem esse dativam, cum
Jus Germanicum hac in re aperte intendat securi-
tatem Pupillorum, quin inter species Tutelarum
cum Jure Romano receptas discrimen statuatur.

(A) Perill. ac Excell. D. L. B. de Kreitmayer Loc. cit. §. 8.

(B) Recess. Imp. de An. 1548. & 1577. Tit. 4.

§. X.

ADjungimus his ob identitatem quartam speciem, nempe pactitiam, utpote quam moribus & Consuetudini Germaniæ debemus. Dependet hæc a Pacto & mutuo contrahentium Consensu: solent enim Parentes Germani, præsertim Illustres per Pacta vel Dotalia (Heuraths-Brief) vel Domus (Haus- und Familien-Vertrag) Liberis suis natis, vel sperandis prospicere de futura Tutela, adeo, ut partim sanguinis, partim spei successoriæ habeatur ratio. An talia Pacta possint revocari? Doctissime in Notis ad Cod. Maximiliano-Civilem eo resolvitur. (A) Pacta ista esse eo magis revocabilia, si a Patre vel in Pactis dotalibus cum Matre Liberorum initis, vel etiam aliunde fuerint stipulata, cum Patris præcipue favorem respiciant, cui utique quilibet licite renunciat: cum econtra Tutela pactitia, quæ potissimum in Familiis Principum per Pacta Domus stabiliri solet ob Jus proximo Agnato inde quæsitum, revocationi non sit obnoxia. Lubet apponere Præxin, quæ in Tutelis Illustrium in Patria nostra observatur: si Pater Illustris debitum, quod Naturæ debet, persolvit, relicta Vidua, vel in illius defectum, qui curam Familiæ gerit, ante omnia Consanguineos per Litteras in margine nigro Lineamento notatas, & cera ejusmodi coloris signatas de funesto

nesto funere certiores reddit, simulque rogat, ut vel in Persona vel per Mandatarios satis instructos convenire, & Hæreditatem defuncti suis Sigillis Gentilitiis obsignare velint. Solerter cavent Statuta nostra Provincialia, ne huic Obsignationi se immisceant Hæredes defuncti præsumpti (B) vel illi, quibus Hæreditas obligata existit, quorum omnium prima Vidua venit, ne nempe vel Hæreditati, vel rei alienæ se immiscere videantur, quod tamen ad Legatarios & Creditores particulares nostro iudicio extendi non poterit. Si vero Consanguinei tam longe dissiderent, ut vel adeundi copia, vel conveniendi Facultas in tempore non foret, Vidua Illustris omnino erit obligata a Dicasterio Electorali, cui Jurisdictio in Hæreditatem jacentem competit, Commissarios petere, qui deinde res Hæreditarias modo provisorio obsignare, ad adventum vero Consanguineorum Illustrium Sigillum iterum remove solent. Si jam Consanguinei vel ex publicatis tabulis testamentariis, vel ex inspectione Pactorum Domus certiores redduntur, an Tutelæ Testamentariæ, Legitimæ, vel Pactitiæ Locus sit, monentur Tutores ex Consanguineis, ut confirmationem judicalem a Dicasterio Electorali, quod Jurisditionem in Hæreditatem, & Pupillos Illustris ordinariam exercet, petant, & confectioni Inventarii in-

teresse velint: qui deinde obtenta confirmatione, & rite per Consanguineos illustres confecto Inventario Tutelæ administrationem in se suscipiunt: idem obtinet, si Pater Illustris vel Nobilis Executores testamentarios nominaverit, quibus Juris figillandi capacibus Jus conficiendi Inventarium, in præsentia Testium, & illorum, quorum interest, competit. (C)

(A) Loc. cit. §. 5. n. 6. & 7.

(B) Cod. Max. Civ. P. I. C. 3. §. 17.

(C) Loc. cit. præsertim in gratiosissimo Decreto de dato 1. Octob. 1760.

§. XI.

Tutelam Filiae Illustris communiter vel finiunt, vel excipiunt Nuptiæ, hinc etiam de his brevis nobis erit Sermo. Qam belle Romani Connubia nostrorum Majorum depinxerint, ex verbis Taciti (A) colligere licebit. *Apud Germanos, inquit, publicatæ puditiæ nulla venia. Non forma; non ætate, non opibus Maritum invenit. Nemo illic vitia ridet, nec corrumpere & corrumpi seculum vocatur. Sic unum accipiunt Maritum, quomodo unum corpus unamque vitam, ne ulla cogitatio ultra; ne longior cupiditas, ne tanquam Maritum, sed tanquam Matrimonium ament. Et post intervallum: Severa, inquit, illic Matrimonia, nec ullam*

ullam Morum partem magis laudaveris. Nam prope
 soli Barbarorum singulis uxoribus contenti sunt. Verba
 certe ære & marmore digna, etiamsi tam facile di-
 vinare haud liceat, de quibus Germaniæ Provinciis
 Tacitus mores Germanorum observatos posteritati
 transmiserit. Sicut Matrimonium præter rationem
 Sacramenti, quam ex Instituto Divino accepit, e-
 tiam qualitatem contractus civilis habeat, vi cujus
 tam personæ contrahentes, quam etiam illarum
 res Juris singularis dispositioni subjiciuntur, hinc e-
 tiam in Patria nostra plura occurrunt notatu dig-
 na. Virgo Illustris Nuptias ambiens ante omnia
 suorum consensum requirat, necesse est; Licet enim
 Leges nostræ Patriæ a Doctrina Juris Ecclesiastici
 minime recedant, & ad valorem Matrimonii con-
 sensum contrahentium sufficientem agnoscant; a-
 liud tamen in Foro Fori obtinet, ubi Liberi negle-
 cto Majorum suorum consensu ex inconsiderata
 mentis intemperie ad impar connubium convolan-
 tes justas imprudentiæ suæ poenas luunt: (B) cum
 utique Reipublicæ maximopere intersit, ut a Libe-
 ris debita Majoribus Reverentia exhibeatur, & levis
 sæpius, & immatura Liberorum ad nuptias prurigo
 Majorum experientia ad justos limites reducatur.
 Sed quodnam connubium ergo ad mentem Juris
 Patrii crit impar, & quorum Majorum requiritur

consensus? Quod impar connubium determinare res sit plena periculi, in sæpius citato Struvio pluribus videri potest: Leges Patriæ sicut hac in re non solum ad Nobilitatem, & Illustres Natales, sed ad quemlibet Statum & Conditionem Civium respiciunt, inter Matrimonium impar, & probrosum apertam distinctionem faciunt. Impar nostro iudicio erit connubium, si vel ipsa persona cum impari contrahens, vel Liberi ex tali Matrimonio sperandi Status prærogativam, vel jus singulare amittunt, sic Fæmina plebeia Fabri lignarii fortassis filia impar connubium cum illo contrahit, cujus Liberi ad collegia opificum non admittuntur, & consequenter neglecto consensu Majorum privationem dimidietatis Hæreditatis paternæ incurrit: cum contra Filia Illustris Comes nubens Baroni impar connubium, quod apud Illustres *messallience* dicitur, non ineat, cum Barones eadem cum Comitibus in Patria nostra Status prærogativa utantur, & a Serenissimis Bavariæ Dominis Privilegiorum Nobilium (*der Edelmanns Freyheit*) cum Comitibus promiscue capaces redditi fuerunt. Probrosum demum erit Connubium, quod Parentibus & ceteris Consanguineis turpe, & ignominiosum reputatur. Jura patria Parentibus concedunt, ut contumeliam a Liberis per probrosum Matrimonium
illis

illis invitis, vel insciis contractum illatam exhæredatione universali omnium Bonorum vindicare possint. Sed cum etiam aliquando Parentes injuriam sibi illatam justo majorem reputare soleant, Leges Patriæ magnam disparitatem inter contrahentes requirunt, quod vel a Status omnimoda inæqualitate, vel vitæ antea actæ turpitudine, vel communis famæ notorie læsa integritate æstimari oportet: *etwann gar an eine schlechte / leichtfertig / oder verleimnde Person.*

Consensum Majorum quod attinet, primo loco in Jus vocantur Parentes utriusque Sexus; Sed quid, si fortassis inter se discreparent? nos Patris, tanquam Familiæ Capitis suffragium præferendum fore judicamus. In Parentum præmortuorum locum succedunt Avus, & Avia, demum Tutores, & ipse Magistratus, si fortassis personæ contrahentes ob Status vel officii rationem consensu vel ipsius Domini territorialis, vel Judicis ordinarii indigent. Circa Personas Illustres in Patria est singulare, quod Serenissimus Dominus territorialis Lege publica pragmatica (C) declaraverit, se nullam Fæminam, sine suorum Parentum, Consanguineorum, vel Tutorum consensu in Matrimonium elocare velle.

(A) De Moribus Germanorum Cap. 19.

(B) Cod. Max. Bav. Civ. P. I. Cap. 6. §. 4. n. 4.

(C) Der erklärten Lands Freyheit. Part. 3. Art. 11.

§. XII.

Primum, quod Virgini Illustri in Matrimonium elocandæ assignari debet, est Dos. Necessitatem dotandi Filias Leges patriæ imponunt Patri, expressa tamen conditione, si Filia nubens adhuc in patria potestate, vel saltem victu paterno constituta sit. (A) In cujus Locum succedit Avus paternus: Matri vero tunc demum dotandi onus imponunt, si Filia viginti quinque Annis major Maritum nondum invenire potuerit, vel si ab erronea Matris religione ad veram fidem revertatur. Cum econtra Fratres & Sorores contra aliquorum Juris communis Interpretum opinionem ab onere dotandi Sorores Jure patrio immunes reddantur. Filias Illustres quod attinet, præcipuum hac in re nihil habent, quam quod etiam a Fratribus, qui tam in Bonis stemmaticis, & Fidei-Commisso gravatis, quam etiam in Allodialibus cum exclusione Filiarum soli succedunt, Dotem prætendere possint, quæ tamen ad consuetudinem Patriæ non tam Dotis, quam legitimæ paternæ habet rationem, & summam trium vel quatuor millium florenorum excedere non solet: Verba pragmaticæ hujus Constitutionis a *Ferdinando Maria* piissimæ memoriæ Electore in bonum Nobilitatis Bavaricæ 20. April. 1672. Monachii promulgatæ sunt sequentia. Ob zwar drittens in unserm

Thur.

Churfürstenthum / und Landen zu Bayern, bey theils
 Familien bishero gebräuchig gewesen, daß die Toch-
 ter gegen einer Adlichen; Aussteuer und Fertigung sich
 des übrigen Väter- und Mütterlichen Guts verziehen/
 und nicht darauf gesehen worden / ob solche Aussteuer
 die Legitimam und Noth- Gebührnuß erreiche, aller-
 massen in unseren Landrechten hievon mehrere Anre-
 gung geschiehet, bey welchem Particular-Herkommen
 und Gebrauch es auch ins künftig sein Verbleiben hat;
 jedoch und weilen diese Verzüchten nicht bey allen, son-
 dern nur etlichen wenigen Familien observiret, und
 dardurch dem Adel insgemein nicht geholfen / sondern
 bey den mehreren die durchgehende Gleichheit zwischen
 Söhn und Töchtern, außer etwann bey theils dersel-
 ben eines unvergiebigen schlechten Manns- Fortel gehal-
 ten: wordurch die Erbschaften erschöpft / und der Ade-
 liche Manns- Stammen am Vermögen gleich Anfangs
 dergestalt geschwächet worden / daß sich derselbe her-
 nach nicht mehr / oder schwerlich erschwingen kunte /
 damit derohalben auch deme gesteuert / und der Adel
 mehrers conserviret werde; so statuiren, und ordnen
 wir gnädigst / daß zwar sorderst der Elteren Disposi-
 tiones und letzte Willen: wann einige vorhanden, zwis-
 schen den Söhnen und Töchtern beobachtet / und voll-
 zogen werden solle / wann schon die Töchter hierdurch
 ihr Legitimam, oder Noth- Gebührnuß so genau nicht
 bekommen

bekommen würden. Zum Fall aber die Eltern wegen fürceillenden Todes / oder anderer Ursachen halber nichts disponiren kunten / oder wollten ; so sollen nun hinfür an Kraft dieser unser gnädigsten Verordnung und Statuts , bey demjenigen Adel / welcher der Lands- und Edelmanns- Freyheit fähig ist / alle Töchter ohne weitere Verzücht von der Vätter- Mütter- und Brüderlichen Erbschaft ipso Jure für verziehen gehalten : und ihnen ein ehrliche / ihrem Stand gemess Aussteuer und Fertigung / nach gestaltsame des völligen Vermögens durch die Brüder / oder deren Mannliche Descendenten (darauf sich diese Ordnung ebenfalls verstehet) mit Zuziehung der nächsten Befreunden assignirt / und ausgezeigt werden / also zwar / daß sich die Töchter damit zu befriedigen schuldig sehen / wann schon die assignirte Quota die Legitimam oder Noth- Gebührnuß nicht völlig erreichen wurde.

Da sich aber die Brüder / oder deren Mannliche Descendenten und Befreunde Ratione des Quanti nicht vergleichen kunten / oder die Töchter so hart gehalten werden wollten / daß sie sich dessen zu beschweren billige Ursach hätten / und über allen angewendeten Fleiß sich in der Güte mit ihren Brüdern und Befreunden nicht veraleichen kunten / noch einigen compromisslichen Ausspruch durch beederseits beliebige Schütz- Männer / und von ihnen / da es vonnöthn

röthen ist / erkiefsten Obmann (welche wege man
 forderst zu ergreifen / und zu beobachten hat) an-
 nehmen : und dabey verbleiben wollten / so solle
 auf solchen Fall das Quantum oder die Quota von
 unserm Hofrath oder Regierungen nach Beschaffen-
 heit des Stands / Vermögens / und anderer mitlau-
 fender Umstände determinirt : auch zu solchem Ende
 von den Brüdern und Befreunden ein verträuliche Auf-
 rechte / Summarische Anzeig der Verlossenschaft über-
 geben werden / damit man cum Cognitione Causæ
 den Anspruch thun kunte.

(A) Notæ ad Cod. Max. Bavar. P. I. C. 6. §. 13. n. 2. 3. 4. 5.
 6. 7. 8. 9.

§. XIII.

Cum tamen renunciatio hæc a Serenissimo Ter-
 ritorii Domino mere in favorem Stemmatiss
 Masculini introducta sit, hinc sua sponte fluit, Fi-
 lias Illustres Jus Sanguinis inde minime amittere, sed
 totum retinere; adeo tamen, ut tamdiu, quamdiu
 Masculi de Familia superstites sint, quasi dormitet,
 in horum vero defectum plenarie reviviscat : qui
 Recursus, der ledige Anfall dicitur. Circa hunc re-
 cursum differentia inter definitum, & indefinitum
 specialiter notari debet: indefinitus est, qui ab om-
 ni spe hæreditaria renunciantem in perpetuum ex-
 cludit, adeo, ut in posterum Hæredum nomine

D 2
non

non amplius veniat; Filia regulam Ordinis bonorum temporalium incapacis professa vel hæreditati ob æs fortassis alienum latens in totum renuncians, tali modo spe hæreditaria in perpetuum carere debet. Definitus est, quæ a Fæminis Illustribus in favorem Stemmatum masculini vel expresse præstari, vel ipso jure exigere solet. Filia tali modo renuncians vel pro renunciata ipso jure habita testamentum paternum præterita rumpit; ad determinandam legitimæ quantitatem venit in numerum Liberorum, & in casum aperturæ plenario Jure hæreditario utitur.

(A)

Verba citatæ Pragmaticæ circa recursum Filiarum Illustrium sequentia continet.

Damit aber viertens auch den Töchtern auf den ledigen Anfall, wann nemlichen der Manns, Stammen, als zu dessen alleinigen Favor, und Conservation diese Verordnung abziehet / und angesehen ist / bey obertwehnten Adelichen Personen erloschen / und also Ratio Legis aufhören / oder nachlassen wurde / des Regress halber gebührend vigiliret werde. So ist unser Meinung / Will / und Ordnung hiemit / daß gleich zu Anfang / da die Renunciation geschiehet / ein gewisses Quantum ausgeworfen / und dasselbe Quantum zugleich in eben dasjenige Buch / worinnen die Majorat, Fidei-Commiss, und andere derley Dispositiones,

❁   ❁   ❁

29

sitiones, obverstandnermassen begriffen / eingetragen werden: und dessen Effect seinen Anfang von der Zeit der Immatriculation nehmen solle.

(A) Cod. Max. Civ. Bav. P. 3. C. 3. §. 14. n. 7. & §. 15. n. 4. C. 11. §. 3. & 4. n. 1.

§. XIV.

Sicut vero in Patria nostra Filiae Illustres intuitu Hæreditatis paternæ, maternæ, & fraternæ usque ad recursum, den ledigen Anfall / ipso Jure habeantur renunciatæ, quæritur, an in Casu, si in tali Hæreditate cum Fratribus concurrunt, possint petere confectionem Inventarii, si nulla certa Summa a Testatore pro casu recursus fuerit assignata? Deinde an Summa ista a Testatore pro recurso assignanda debeat esse æqualis legitimæ, adeo, ut in casum Læsionis Filiae Illustres possint agere ad Supplementum? putat quidem solertissimus in re patria quondam Professor Herman Anton de Chlingensperg (A) Objectionem hanc in Patria esse superfluum, cum portio ista statim ab initio renunciationis determinari, & una cum Fidei-Commisso, vel Majoratu in Matriculam publicam redigi debeat. Sed quis non primo intuitu videt, verba Legis magis esse de consilio, quam præcepto? Deinde quo-

ties non contingere potest? quod Testator ab intestato decedens meram Hæreditatem allodiam relinquat, ubi ad mentem Legis nihil in Matriculam redigitur, & nihilominus Filiæ renunciatae ab Hæreditate usque ad liberum recursum abstinere debent: nos adeoque cum Besoldo (B) affirmative respondemus, & quidem cum additamento, quod Fratres portiones Sororibus in casum Recursus assignatas valide alienare non possint. Sed subdubitatur, an ergo Filie Illustres hoc in casu Inventarium specificum exigere possint, an vero cum generali, & naturali contentæ esse debeant? nos salvo tamen per omnia melius judicantis judicio existimamus, Filias Illustres in casu proposito petere posse Inventarium specificum, quod tamen in tantum cum Grano Salis erit accipiendum, ut non omnes res quotidiano usui inservientes, sed pretiosiores demum, & servando magis servabiles in æstimationis computum trahantur.

Secundam quæstionem breviter resolvimus; sicut Lex pragmatica præcitata Parentibus quidem indulgeat, ut Filias minori dote elocare, & sic bona ad favorem Stemmatum masculini in Familia conservare possint; Filiæ vero Illustres cum dote Legitimam non adæquante usque ad recursum contentæ esse jubeantur, credimus, Patrem in constituen-
da

da Summa recursus eo magis ad proportionem legitimæ respicere debere, cum Filiae Illustres extinctis Masculis plenarium Jus succedendi recuperent.

(A) De remed. conservand. Nobilit. Bavar. pag. 44.

(B) In Consil. P. 2. Consil. 22. n. 10.

§. XV.

DOti ad mores Patriæ potissimum apponitur contrados, Gegengab/ Wiederlag, quæ etiam Antipherna, vel Donatio propter nuptias vocari solet. Quod ad mentem Juris Statutarii contrados debeatur uxori de Jure, etiam non stipulata, ex Codice Maximiliano Civili satis luculenter patet.

(A) Contrados hæc vel est Legalis, vel pactitia, cujus determinatio, & quidem prioris a dote actualiter illata, secundæ vero a pacto contrahentium dependet, plenario jure proprietatis scilicet, & usufructus remanet in bonis mariti, adeo, ut uxor præter securitatem dotis, & Jus ex constitutione natum durante matrimonio prætere nil queat. Dubitanti, an hodie contrados in Provinciis Germaniæ sit usualis, vel uxori, utpote jam aliunde cum hypotheca legali, & jure prælationis munitæ utilis existat? respondemus de jure communi rem dubii esse plenam, cum si hypothecam forsan specialem

cialem excipias, uxor in constituta contra dotē singulare nil acquirat, secus haberi de Jure bavari-
co, ubi uxor, quæ dotem expresse stipulatam in
matrimonium attulit, usumfructum dotis ad dies
vitæ lucratur. (b)

(a) Part. 1. C. 6. §. 14. n. 3.

(b) Cod. Max. Giv. loc. cit. § 36.

§. XVI.

Contradocti quodammodo assimilatur Dotalitium,
vel Vidualitium, vulgo der Leibgeding / Wittibsz:
quod est determinata portio vel in fructibus, vel pe-
cunia parata consistens, post mortem mariti ex ejus
bonis quotannis uxori Viduæ ad vitæ necessariam,
& statui convenientem sustentationem persolvenda.
Solent enim fæminæ nubentes etiam in hoc sibi pro-
spicere, ne post fata mariti, cui onus alendi Fami-
liam ex ratione Status conjugalis incumbit, contu-
meliosa egestate premantur. Dotalitii constitutio
iterum vel est pactitia, vel legalis. Quod quælibet
fæmina etiam plebeia per pactum expressum Dota-
litium sibi stipulari possit, extra dubitationis aleam
positum est: cum econtra Fæminæ Illustri etiam in-
dotatæ Dotalitium debeatur de Jure, cum notabili
tamen differentia, quod Dotalitium, & contradotem
simul prætereundere in regula quidem non possint, li-
beram

beram tamen eligendi optionem Dotalitium inter
 & usumfructum Contradotis habeant; Pactum cir-
 ca utriusque usumfructum Leges Patriæ quidem non
 improbant, in hoc casu tamen Dotalitio privile-
 gium Dotis simpliciter denegant. (A) Ceterum
 scrupulosiores in hoc pacto duplicis ususfructus de-
 prehendere volunt aliquam iniquitatem ex eo, quod
 Fæminæ præsertim Illustres exiguam dotem in Ma-
 trimonium afferre, & sumptuosum Dotalitium sibi
 stipulari soleant: sed quis non primo intuitu pon-
 derat, proportionem in Matrimonio Illustrium
 quoad contractum civilem non a dato & relato, sed
 a conditione Status desumi debere? ubi Virgo Illu-
 stris hæreditate paterna, fraterna, & materna ex
 Statuto carens, conditioni suæ congruentem do-
 tem afferre, neque inde de conveniente Contrado-
 te, & ad vitæ sustentationem proportionato usu-
 fructu prospicere posset: deinde notum satis est, Li-
 beros in casum apertæ læsionis ad Supplementum
 Legitimæ, vel donationis inofficiosæ agere posse,
 ut adeo a tali pacto omnis iniquitatis umbra faci-
 li labore removeatur. Ceterum Dotalitium debe-
 tur uxori Viduæ, per transitum vero ad secunda vo-
 ta, durch Verrückung des Wittibstuhls / etiamsi sine
 conditione fuerit stipulata, amittitur. (B) certe,
 sicut Dotalitii origo in Germanorum genio & indo-

E

le

le quærenda, sic etiam Majorum nostrorum mōres graphice depingit, cum utpote uxores repetitas nuptias minime ambirent, Viri vero honoris Familiæ vigilantissimi custodes suorum injurias etiam post fata avertere conabantur.

(a) Not. ad Cod. Max. Civil. Loc. cit.

(b) Cod. Maxim. Bav. Loc. cit. §. 15. n. 7.

§. XVII.

PRæter Contradotem & Dotalitium Virgo nubens Jure a Sponso exigit Morgengebam; quæ est donatio, quam Sponsus Sponsæ in virtutis præmium, & Status Virginei illibate conservati aliqualem compensationem confert. In Morgengeba actualiter numerata Sponsa acquirit Dominium plenum, & irrevocabile; in promissa vero Jus reale, & hypothecam Legalem tacitam, absque tamen Jure prælationis. (A) Singulare est in Patria, quod si nulla Morgengeba promissa fuerit, ea ad instantiam Sponsæ Virginis, vel suorum des intereffiren Theils: officio Judicis peti & determinari possit: ubi Judex respectum ad Dotem illatam, cujus tertiam partem Morgengeba in defectu Pacti excedere non potest, nec non ad Facultates Sponsi & Sponsæ, & illorum conditionem respicere jubetur (B) Cum contra Donationes, quas Sponsus Sponsæ non
Virgini

Virgini, sed forsan Viduæ facit, privilegio hypothecæ destituuntur, & simplicis Donationis ratione veniunt. Publicum certe testimonium, quanti Leges Patriæ Mores Civium ingenuos æstiment, cum nullam prætermittant occasionem virtutem debita prærogativa remunerandi, illius Ciceroniani nunquam immemores: *Quod Mores hominibus non tam ingenerentur a stirpe generis, quam ex his rebus, quæ ab ipsa natura loci, & vitæ consuetudine suppeditantur.*

(A) Cod. Jur. Bav. judic. C. 20. §. 6.

(B) Cod. Maximil. Civ. Bav. P. 1. C. 6. §. 16.

§. XVIII.

Sicut Leges Patriæ Sponso imponunt necessitatem remunerandi Sponsæ Virginitatem per Morgengabam, sic econtra generoso ipsius animo Liberum relinquunt suum in Sponsum amorem per Arrham, vel Largitatem sponsalitiæ manifestandi, prius consistit in Donatione, quæ fit a Sponso Sponsæ in signum serii in futurum Matrimonium consensus; communiter vocatur: *der Trau-Ring / das Daran-oder Haft-Geld.* Sponsa hujus Arrhæ actualiter traditæ acquirit Dominium illimitatum, promissæ vero Jus exigendi. Posteriores vero sunt donationes, quæ inter Conjuges futuri Matrimonii causa fiunt. Rari nantes quidem sunt admodum illi Sponsi, qui hac

in re ultra Arrhationem animum liberalem extendunt: aliud autem longe ratio status a Personis Illustribus exigit: & quidem Arrham sponsalitiā quod attinet, communiter in vasis argenteis, vel deauratis, ad usum cubicularem destinatis Silber: oder vergoldeten Nacht: Zeug: in vestimentis pretiosis, nec non Limborum articulorum eleganti serie: in einer oder mehr Garnidur Spitzen: nec non in Annulo, Monili, & Redimiculo gemmis distincto consistere solet. Usus Patriæ exigit, ut Sponsus Illustris statim post Sponsalia Arrham mittat ad ædes Sponsæ, & sic Dominium saltem conditionatum, si nuptiæ subsequutæ fuerint, in Sponsam transferat. Ceterum ne nuptias ambientes in pangendis sponsalibus plus iusto sint temerarii, & Rempublicam scandalo, contrahentes vero & Familiam injuria afficere præsumant, Leges Patriæ statuunt, ut nuptiis non subsecutis Arrhæ quidem conditione causæ, causa non secuta vindicari, ab illo vero, qui ansam divortii sua culpa præbuit, non solum data amittatur, sed etiam accepta repeti possit. (A)

(A) Cod. Max. Bav. Civ. Loc. cit. §. 17. n. 7.

§. XIX.

Circa Sponsalitiā largitatem Personæ Illustres in Bavaria observant singulare, quod Sponsus
Sponsæ

Sponsæ soleat assignare certam Summam annuo solvendam, quæ Spiel, vel Spennadl Geld dicitur, eo Pacto, ut Sponsa Illustris minutas aliquas expensas in rem domesticam facere, residuum vero ad statui convenientem recreationem applicare possit. Generaliter usus sponsalitiæ largitatis dependet a pacto contrahentium, in horum vero defectu cum Arrha sponsalitia per omnia congruit. Sed quæres forsan, quo ergo remedio Juris Uxor utatur pro obtinenda Arrha promissa, vel stipulata largitate sponsalitia? Certe, sicut Statuta nostra provincialia Jus in re tantum Doti, Morgengebæ, Contradoti, & Vidualitio tribuunt (A) præter Jus personale ex Pacto cuilibet paciscentium competenti præcipue nil prætere potest: nisi forsan de Hypotheca expressa sibi prospexerit, vel sponsalitiæ largitatem omnino traditam acceperit, ubi ad Bona receptitia referri debent. (B)

(A) Cod. Jur. Bavar. Judic. C. 20. §. 6.

(B) Cod. Max. Civ. P. I. C. 6. §. 23. n. 3.

§. XX.

DOnationes demum nuptiales: Hochzeit Geschenke: sunt munera, quæ vel a Consanguineis, vel Amicis, Personis Illustribus etiam aliquando a suis subditis eo animo penduntur, ut expensas in

Convivium, & alias Solennitates nuptiales impendi solitas, nec non sumptus ad suppellectilem necessarios eo facilius procurare possint. Plebeios inter ejusmodi largitates communiter solent esse valde exiguae, adeo, ut non raro convivae plus comedant, quam donent, ubi saepissime Sponsae querelantur, se loco munerum debita ad Nuptias contracta expungere debere. Sed aliud longe obtinet apud Personas Illustres, ubi Sponsis non raro a Consanguineis decem & plura millia florenorum, & integra praedia donari solent. Operae pretium certe est quaerere, ad quem ergo de Jure Donationes haec pertineant? Si Jus commune spectamus, facile nos pro Sponso determinabimus, sicut enim omne onus expensarum simpliciter Sponso imponitur, sic etiam certe emolumenta illi adjudicari debebunt: aliud tamen in Patria receptum est, (A) ubi intuitu Donationum nuptialium plenaria communio inter Conjuges obtinet. Sed magis adhuc dubites, an communioni huic etiam inter Illustres erit locus? cum Illustres consanguinei cum Donationibus tam magni valoris non tam soleant ad occasiones domesticas, quam ad favorem Stemmatum Masculini respicere? sed respondemus, si Donator Illustris mentem suam aliter non manifestaverit, praesumptionem semper esse pro communione: cujus asser-

tionis

tionis eo magis sumus indubii, cum Notæ Codicis Max. Civ. hac in re doctrinam Moseri pro exemplo assumant, qui communionem Donationum nuptialium inter ipsos Germaniæ Principes usitatam esse affirmat. (B)

(A) Cod. Max. Civ. Loc. cit. §. 19.

(B) Staats: Recht Tom. 3. §. 47.

§. XXI.

Fæmina Illustris Uxor per nuptias plenarium Jus Familiæ sui Mariti acquirit, adeo, ut scutum gentilitium Illustris Mariti suo apponere, & ejus nomine, & Titulorum prærogativa uti plenarie possit. An Virgo Illustris Baro, nupta Comiti, Comitissæ, vel Comitissæ titulum proprio apponere posset, aliqui ex eo dubitarunt, quod concessio gradus Nobilitatis eminentioris ad reservata Imperatoris pertineat? Sed enimvero, an ergo Uxor Illustris titulum hunc usurpat tanquam proprium, & gentilitium, vel tanquam Familiæ, quam per nuptias adoptavit proprium? Certe omnes intelligimus, si Uxor Illustris scribit: Maria Clara Gräfin von N. geborne Freyin von N. dicere velle: se natam esse Baronem N. & desponsatam Comiti N. quod utique Juri nobilitandi non officit. Neque in Patria nostra titulus hic sine vitulo esse deprehenditur: si enim Uxor Illustris Privilegio.

vilegiorum in Patria incapax nupsit Marito Privilegiorum capaci intuitu Bonorum suorum Privilegia Nobilium, die Edelmanns: Freyheit in tantum acquirit, ut etiam Vidua retineat. (A) Ceterum statum Fæminæ Illustris maritatæ in Patria nostra brevissimis adumbrabimus. Si Filia nubens adhuc est in potestate patria, habetur pro emancipata ipso Jure, adeo, ut Pater peculium adventitium excepta Dote, quam usufructuarie ad dies vitæ retinet, Filia restituere teneatur. Sed eritne in casu curæ hujus maritalis Maritus obligatus ad confectiorem Inventarii, Cautiorem, & reddendas rationes pupillares? respondemus, sicut Maritus in dote acquirit dominium civile, in Parapherno vero usumfructum; Uxor vero in utroque Hypotheca legali munita sit, nunquam quidem praticari vidimus, quod a Marito cautio specialis, vel rationes pupillares exigantur: si tamen dilapidationis suspectus redderetur, ad implorationem vel ipsius Uxoris, vel Consanguineorum Concuratores de familia constitui solent.

(A) Decretum Electorale de Anno 1648. §. 8.

§. XXII.

A Limenta stante Matrimonio Uxori debentur ex substantia Mariti, utpote cui necessitatem alendi Familiam ratio status conjugalit imponit: adeo,
ut

ut Uxor ad victum & vestitum pro ratione status necessaria jure exigere, Judex vero pro arbitrio moderare possit. Omne quod circa hanc materiam singulare deprehendimus, brevissimis contrahimus. In Patria nostra inter Conjuges, præsertim Illustres communio Bonorum, alias in Germania tam usitata in regula nunquam obtinet, adeo, ut in defectu Pacti expressi non supponatur. Deinde Conjux superstes post fata alterius tam parum existit hæres (si Jus, vel Statuta particularia aliquorum locorum, v. g. Monachii, Ingolstadii, Comitatus Mindelheimensis ad Ditiones Bavaricas pertinentis excipias) ut in defectu Consanguineorum ab ipso Fisco excludatur. (A) Aliud tamen obtinet intuitu suppellectilis communis: *Der gemeinen Haus- & Fahrnuß: & Acquæstuum: der gemeinschäftlichen Ertrungenschaft;* Utpote intuitu quorum etiam Illustres in verâ communione vivunt, adeo, ut Dominium sociale pro parte acquirant, & ad Hæredes transmittant. Sed plura, & spinosa sæpe inter Personas Illustres hinc oriuntur dubia: v. g. an Accessiones, & Meliorationes in Bonum feudale vel Fideicommissarium factæ accrescant Bono feudali, vel Fideicommissario? vel an potius inter communes acquæstus veniant? Nos inter Accessiones, & Meliorationes intrinsecas & extrinsecas distinguendum esse putamus: intrinsecæ,

F

utpote

utpote si loco Equorum vel aliorum animalium decrepitorum utiliores, & juniores comparantur: vel si ædificia reficiuntur: sine dubio Bono feudali, vel Fidei-Commisario accrescent, adeo, ut Uxor Illustris communionem prætere non possit. Aliud tamen erit circa Accessiones, & Meliorationes extrinsecas, utpote quæ corpus ipsum augent, ut si Campi, Prata, Sylvæ, vel Jus venandi, piscandi, praxandi de novo acquiritur, ubi Expensæ circa ejusmodi Melioramenta factæ, vel ipsæ res a corpore separabiles in Communionis computum Jure merito veniunt. Acriter aliquando disputatum fuisse scimus circa Domum Praxatoriam noviter extructam, & aquæ ductum valde sumptuosum: ubi aquæ fluviales magnis impensis a valle in montis verticem ascendere cogeantur, ad rei domesticæ, præsertim praxatoriæ non leve commodum: sed quis non videt Meliorationes has esse intrinsecas Fidei-Commisso accrescentes, supposito, quod jus praxandi jam prius fuerit acquisitum: cum utique Meliorationes utiles fructus annuos Boni Fidei-Commisarii augeant, & sic Communioni conjugali minime officiant.

Computatio communis suppellectilis etiam aliquando altercationibus mutuis ansam præbere solet. Sed enimvero si verba Legis (B) juste trutinamur,

mur, omnis dubii umbra facili labore removebitur. Singulare itaque est, quod Leges Patriæ pro determinando communi Suppellectili aptitudinem quotidiano usui inserviendi requirant: so weit nemlich dieses alles nur zum täglichen Gebrauch / und Bestreitung des Hauswesens dient. Ex quo sponte sua sequitur, Equos, Jumenta, Currus, Aratra, & alia Instrumenta rustica ad agriculturam necessaria: Aulæas, Imagines, Specula, Horologia, Vasa aurea, argentea, vel fictilia Sinica in Suppellectilibus Communionem non venire, si solito pretiosiores, & ab allegante probari non possit, res has durante Matrimonio ad quotidianum, & quidem communem usum fuisse destinatas.

(A) Not. ad Cod. Max. Civ. P. 1. pag. 163.

(B) Cod. Max. Civil, P. 1. C. 6. §. 21.

§. XXIII.

QUOD Vidua Illustris post fata Mariti Morgengabam, Contradotem, Dotalitium, Arrham & sponsalitiæ largitatem, nec non partem Donationum nuptialium, acquæstum, & communis suppellectilis Jure petere: Dotem vero & Paraphernum repetere possit, ex præmissis sat abunde constat. Nec minus supra indicavimus, quod Mater in de-

factu tutelæ testamentariæ inter legitimos Tutores
 primum locum occupet. Si forte singularia circa
 Viduas Illustres desideres, sequentia collegimus. Pri-
 mum & quidem in Patria nostra valde singulare est,
 quod si Pater Viduæ usumfructum omnium bono-
 rum ex Testamento relinquat, Uxor vero in Hæ-
 reditate cum Liberis suis concurret, præter statui
 convenientem sustentationem ex fructibus percipe-
 re nihil possit, imovero de superfluis Liberis suis ad
 rationes teneatur. (A) Quod inter Illustres in tan-
 tum ampliatur, ut ipsi aliquando in Testamento Vi-
 ri Illustris Matrem cum duobus filiis institutos fuisse
 legimus: in verbis: **Betreffend die Erbeinsetzung / zu**
Latein Hæredis Institutionem genannt: Gleichwie
 unser geliebteste Frau Gemahlin die ganze Zeit unsers
 beglückt: und von Gott gesegneten Ehestandes mir je-
 derzeit alle eheliche Liebe / und Treue erzeiget hat:
 auch ich von selber ganz gewiß versichert bin / daß sel-
 be nach meinen von dem Willen Gottes abhängenden
 Hinscheiden an eine anderwärtige Vermählung nicht
 mehr gedenke: als setze / und ordne ich zu meinen wahr-
 ren und ohngezweifelten Erben hiemit meine geliebteste
 Frau Gemahlin Maria Almalia geborne N., dann
 meine zwen geliebte mit ersagt: meiner Frauen Ge-
 mahlin im Stand der Ehe erworbene Söhne: Maxi-
 milian Joseph / und Carl Theodor: solchergestalten /
 daß

daß selbe meiner geliebtesten Frauen Gemahlin allen
 kindlichen Gehorsam erweisen : ohne deren Einwilli-
 gung sich nicht vermählen ; in die von mir zurückgelasse-
 ne Hofmarchen und andere Güter aber anderergestalten
 nicht / als nach der ihnen in folgenden Paragraphis
 vorgeschriebenen Majorat, und respective Lineal - Fi-
 dei-Commiss- Ordnung succediren sollen und mögen.

Ex solenni hac Institutione Matri Illustri præ-
 ter usumfructum statui convenientem : Ein dem
 Stand gemessenen Unterhalt : nihil adjudicatum fuisse
 percepimus , etiamsi Vidualitium jam in Pactis
 Dotalibus fuerit stipulatum.

Secundum est, quod Patres Illustris Uxori com-
 munitè in Testamento soleant remittere confectio-
 nem Inventarii ; sed an ergo ab omni Inventarii con-
 fectione erit immunis ? minime gentium , etiamsi
 enim Inventarii remissio a dolo, & juramento in li-
 tem liberet , ipsa remissio tamen tantum ab Inven-
 tario publico , non vero naturali & privato erit ac-
 cipiendum. (B) Idem obtinet

Tertio in Tutela pactitia , si Sponsus Illustris
 remittit rationes pupillares , ubi Mater in admini-
 stratione Tutelæ suorum Liberorum a rationibus
 specificis quidem erit immunis, ad Summarias ta-
 men , & culpam latam & levem ex natura contra-
 ctus præstandam nihilominus manebit obligata.

(A) Cod. Max. Civil. P. 2. C. 9. §. 3. n. 3.

(B) Perill. ac Excell. D. L. B. de Kreittmair ad Cod. Max. Civ. P. 1. C. 7. §. 9. pag. 213.

§. XXIV.

COronidis loco Pactorum Dotalium in Patria usum breviter considerare oportebit. Pacta Dotalia : *Heuraths-Brief* : vel pertinent ad actus inter vivos, vel ultimæ voluntatis, hinc etiam communiter quinque Testes in actibus testamentariis necessarij adhiberi solent. Differentiam notabilem ponit revocandi libertas, utpote in actibus ultimæ voluntatis solum, & quidem usque ad extremum vitæ habitum libera. Sed quomodo cognoscitur, an contrahentes mortis causa, an inter vivos disposuerint? Exiguo nostro iudicio videndum esse existimamus, an Pacta ista cum, vel sine causa fiant? si fiunt cum causa, ut stipulatio contradotis intuitu Dotis allatæ; Acquisitio partis acquæstuum ex mutua opera, & societate conjugali &c. aperte erit contractus, & consequenter actus inter vivos: sed si fiat sine causa ex mera liberalitate, utique erit donatio, & quidem mortis causa, si debetur Jure hæreditario cum conditione ad mortem donantis suspensa: inter vivos vero, si pure & sine mortis conditione donetur.

Scriptura

Scriptura de Jure Bavarico in Pactis Dotalibus requiritur de essentia, adeo tamen, ut Personæ illustres, & Juris sigillandi capaces Jus desuper conficiendi Instrumentum publicum coram Testibus agnatis habeant. (A) Ceterum sicut Donationes Conjugum censeantur esse mere reciprocae vel compensativæ, Insinuatio judicialis in regulâ quidem est superflua, nisi circumstantiæ aliud suadeant.

(A) Cod. Judic. Bav. C. 20. §. 6. n. 7.

Apponimus Exemplum Pactorum Dotalium, ubi studio omne criterium adhibuimus, eo animo, ut Studiosi Juris practici data occasione eo facilius adlaborare poterunt.

Im Namen der Allerheiligsten Dreifaltigkeit
Got des Vaters / Sohns / und heiligen
Geistes / Amen!

Und / und zu wissen sene hiemit männiglich / sonderbar
aber denen / so daran gelegen / daß auf
ohngezwifelte Anordnung des Allerhöchsten / dann
Rath / und Einverstehen beederseits Hochadelichen
Anverwandten zwischen dem Hochgebohrnen Herrn
Herrn Joseph Maximilian Theodor / des Heil. Röm.
Reichs Grafen von N. (addatur plenus Titulus) des
auch

auch Hochgebohrnen Herrn Carl Joseph Maria des
 Heil. Röm. Reichs Grafen von N. (P. T.) und der
 Hochgebohrnen Frauen Maria Violanda (Reliq.)
 bereits sel. Andenkens eheleiblichen Herrn Sohn: dann
 der Frey- Reichs Hochwohlgebohrnen Fräulein Maria
 Francisca Freyin von N. des wehl. Frey- Reichs Hoch-
 wohlgebohrnen Herrn Herrn Johann Antoni Maximi-
 lian Freyherrn von N. (T. P.) wie auch der Frey Reichs
 Hochwohlgebohrnen Frauen Maria Rosina Hildegardis
 Freyfrauen von N. gebohrnen Freyin von N. ehelich
 gebohrnen Fräulein Tochter mit Erbettung beiderseits
 nächsten hohen Anverwandten nachstehende Heyraths-
 Abrede entworfen / und allerseits beliebt worden seye.

Erstens / versprechen sie beede Hochadeliche Brauti-
 Personen nach erfolgt: Priesterlicher Copulation gegen
 einander die eheliche Liebe und Treue / wie es Christ-
 Catholischen Ehe: Personen die Gött. und Weltliche
 Rechten auferladen / daß hiervon nichts / als der Tod
 das End machen solle.

Zweitens / wann ermeldt: eheliches Versprechen
 durch die Priesterliche Copulation erfüllet seyn wird /
 verspricht sie Fräulein Hochzeiterin benebst einer stands-
 mäßigen Aussteuerung (wovon dem Herrn Hochzeiter
 eine ordentliche Specification behändiget / von selbem
 aber zu Wendung aller künftigen Irrung unterschrieben
 und gefertigt werden wird) zu einem wahren Heyraths
 Gut

Gut 3000. fl. welche auch gleich am Hochzeitstag baar erlegt / und gewöhnlich quittirt werden sollen. Woræegen

Drittens / er Herr Hochzeiter solche 3000. fl. mit anderen 3000. fl. Lands / gebräuchig widerleget / auch zu mehrer derer Sicherheit solche 3000. fl. Wiederlag mit einem ausdrücklichen Unterpfind / auf gesamt seinem liegend- und fahrenden Vermögen gesichert / worbey selber

Viertens / Der Fräulein Hochzeiterin zu einer rechten und wahren Morgengab , wie Morgengabs Sitt und Gewohnheit ist / hiemit ein tausend Gulden bestimmet : als welche 1000. fl. sie Fräulein Hochzeiterin zusamt denenjenigen Schankungen / welche der Herr Hochzeiter zu Bezeigung seiner ehelichen Lieb und Affection an Kleidern / und anderen Frauenzimmer , Beschnuck noch vor der Hochzeit zu überschicken gedenket / zum wahren Eigenthum / und eigener Disposition zu empfangen hat. Wohingegen

Fünftens ; Sie Fräulein Hochzeiterin ihr gesamt übriges Vermögen / ausser der versprochenen 3000. fl. Heyrathsgut / in was es immer bestehen kan / oder mag ; dermalig und künftiges als ein wahres Receptits-Gut mit aller Proprietät und Nutzniessung vorbehalt. Es ist auch

Sechstens ; Wegen deren nach dem Willen des Allerhöchsten sich anbegebenden Todes , Fälln gemacht und beliebt worden / daß wann die Fräulein Hochzeiterin ihrem zukünftigen Herrn Ehegemahl überleben / und in Wittwenstand zurück bleiben sollte sol-

G

chen.

chenfalls / es mögten viel oder wenig aus solcher Ehe erzeugte Kinder vorhanden seyn / so solle ihr die Vormundschaft und Administration aller Haab und Güter / wo selbe immer gelegen (da sie es anders zu übernehmen verlangt / und in dem Wittibstand verharren will) unweigerlich / jedoch solchergestalten gebühren / daß solche Vormundschaft mit Beziehung zweyer Alnatiſchen Herren Mit-Vormunderen geführt / auch in solchem Fall die Fräulein Hochzeiterin als Wittib redliche Anzeig aller Einnahm und Ausgab / und summarische Rechnung zu pflegen gehalten seyn solle.

Siebendens ; Ist auf solchen Fall / nemlich wann sie Fräulein Hochzeiterin in ohnverrückten Wittibstand verharren wurde / als ein Stands-mäßiger Wittib sitz vor all- und jedes-an baaren Geld / und zwar jährlich in vier quatermerlichen Ratis bedungen worden acht hundert Gulden. Dann noch extra eine freye Wohnung / oder davor jährlich zwey hundert Gulden / wovon die Wahl bey ihr Fräulein Hochzeiterin steht : Nicht minder zwey angerichte Kutschen : Pferd / wie auch die erforderliche Fourage an Haaber / Heu und Stroh / welche ihr jährlichen ohne Kosten von dem Gut N. zugeführt werden müssen. Würde aber

Achtens ; Sie Fräulein Hochzeiterin sich wiederum zu vermählen gedenken / oder aber sich der Vormundschaft ent schlagen / und ihr Eingebrahtes statt des Wittib-Sitz anverlangen : so solle ihr verabsolget werden

den die zum Heyrath: Gut eingebrachte 3000. Gulden/
dann die 1000. Gulden Morgengab / wann selbe die
die Fräulein Hochzeiterin nicht zuvor schon empfangen/
auch all ihr hineingebrachte Paraphernalien / nicht:
minder was sie Fräulein Hochzeiterin während der Ehe
angeschafft / oder von Herrn Hochzeiter geschenfter er-
halten / und eigentlich an ihrem Leib gehört; darunter
alle Frauenzimmer: Kleidungen / an Jubelen / Epi-
ßen / Weiß: und Seiden: Zeug / auch das gewöhnli-
che Nacht: Tisch: Silber / es seye nun solches aus ihr
Fräulein Hochzeiterin / oder aber des Herrn Hochzei-
ters Mittlen beschafft worden / wie auch alles /
was ihr Fräulein Hochzeiterin an Schenkungen / Ver-
mächtnissen / oder Erbschaften während der Ehe zuge-
wendet worden / und etwann zu des Herrn Hochzeiter
Handen gekommen; als wofür er Herr Hochzeiter ihr
Fräulein Hochzeiterin / in so viel nemlich selber an der-
gleichen Adventits- Gütern während der Ehe zu Handen
nehmen solle / ein wahres Unterpfand und Hypothecam
generalem auf allen seinen ligend: und fahrenden Vermö-
gen hiemit ausdrückentlich bedinget: Nicht minder und

Schließlich: Von all gemeinschaftlicher Haus-
fahrnuß (nur allein reisige Pferd / Gewöhr / und was
immediate an des Manns Leib gehörig ausgehoben)
und zwar wann eheleibliche Erben vorhanden / ein
durchgehends gleicher Kindstheil / in dessen Entstehung
aber die Helfte / und zwar solchergestalten, daß sie mit

denen etwann vorhandenen Schulden nichts zu thun / noch zu schaffen haben solle, oder möge. Würde aber Neuntens: Der Göttlichen Anordnung zufolge die Fräulein Hochzeiterin vor ihm Herrn Hochzeiter das Zeitliche segnen / und keine Descendenz hinterlassen / so solle der Fräulein Hochzeiterin nächsten Erben dero Kleider, Geschmuck, oder was sonst an dero Leib gehörig / nebst allen Paraphernal - und Receptits - Gütern zugehen und verabsolget werden / unter ausdrücklichen Vorbehalt / daß im Fall sie Fräulein Hochzeiterin in dieser Ehe Kinder erwerben / sodann aber ad secundam Vota zu schreiten gewillet seyn wurde, ihr sodann unter dem Vorwand einer Noth - Gebührnuß / oder Legitimæ nicht das geringste vorenthalten / sondern Selber gleichwohl die freye Disposition belassen, ihre eheleibliche Erben aber (wie es ohnehin Rechtens) diesertwegen ihre Verordnung zu erwarten gehalten seyn sollen. Und zumalen

Behendens sich über den Widerruf deren heyratlichen Pacten öfters Irrung anzubeegeben pfleget; gegenwärtig aber ohnehin von einer Succession, oder Erbsfolg keine Rede ist; Als erklären sich hiemit allerseits hohe Contrahenten ausdrückentlich / daß gegenwärtige Dotal Pacta als eine Handlung unter Lebendigen (pro actu inter vivos) genommen, auch solchergestalten beedersseits ohnwiderruflich gehalten und beobachtet werden solle.

Alles getreulich und ohne Gefährde, zu dessen wahrer Urkund seynd zwei gleichlautende Exemplaria verfaßt, und von beedersseits hohen Interessenten, und Herren Herren Beyständeren eigenhändig gezeichnet, auch mit Befügung angebohrn Adelichen Insiegeln bekräftiget worden. So geschehen 26.

LECTORI BENEVOLO

S. P.

Quia Mens frustra vacans nihil Bonorum parit, (a) & Honoris augmentum non ambitione, sed labore ad unumquemque convenit devenire (b) Ideo Primitias studii mei qualescunque in lucem edere decrevi. Cogitanti autem mihi, quam varias in Jurisprudentiæ Texti-

Textibus opinionum formas sibi fingere soleant Juris Interpretes præstantissimi, ut verum fatear, manum de Tabula removen-
dam haud intempestive pertinui. Non cu-
ramus equidem illum Juris - Consultorum
ordinem, qui cæca Religione Jura Justinia-
nea adorant, qui, quidquid ab antiquis
Tabulis discrepat, Convitiis proscindunt.
& quia Juris Rom. Authoritati, Perfectio-
nique multum inde decedere credunt, ejus-
modi Conatus illusoria Sententia condem-
nant. (c) Medium itaque tenere, uti in
quovis Negotio, sic in civili Sapientia pul-
cherrimum, sed insuper & difficillimum est,
placuit hæc in negotiis tenenda via media
Imperat. Justin. (d) placuit & veteribus non
tantum Jure Consultis (e) sed in conficien-
dis etiam statutis nostris saluberrimis (f) ser-
vanda

vanda Medietas, quam mihi servatam reor,
si hortatu *D. Promotoris mei longe Colen-*
dissimi (g) Theoriam per practicas Positio-
nes, & Casus in Judiciis Civilibus plerum-
que obvenire solitos illustrare, ejusque
Utilitatem, & Necessitatem practicis Ela-
borationibus demonstrare intendam juxta
Mentem SERENISSIMI DD. PRINCIPIS
ELECTORIS nostri longe CLEMENTIS-
SIMI saluberrime statuentis, ut Praxis in
Terminos convenientes redigatur, & illi
præter observationem illius, quod in Theo-
ria expresse fundatum, nihil relinquatur.
(h) Mirari itaque satis non possumus, qua
morum corruptela in maximam Reipublicæ
Civilis perniciem non paucis Theoriæ stu-
dium averfantibus difficultate Rei perter-
ritis ad Praxeos studium velociter advola-
re,

✿   ✿   ✿

re, atque crassam & supinam Juris Ignorantiam in forum adferre indultum sit. Deploranda sane judicia practicis instructa, qui Juris ignorantiae caligine obfusi Jus in injuriam, æquitatem in iniquitatem, & prædam commutent.

Penfitans nonnihil hæc mecum *Vir* mihi eligendus erat, cujus vires in Patriæ commodum intensæ sufficere possent explanandi Dubia circa hoc omne, quorum Enodationi me imparem vidi.

Viro itaque *Excell.* nunquam sine proximiori observantiae Præfatione nominando, cujus celeberrimum tanquam Præsidis Nomen in fronte hujus Dissertationis collocatum vides, annuendo votis, placuit me honore induere, qualis me *Ipsi* graviter debentem redditurus est.

Et

Et Is ipse non minus fuit, qui mihi ex
se ea, quæ par est tanto Viro, submissio-
ne roganti: Quod Thema determinarem?
inter ea Themata Delectum agere consu-
luit, quæ sub ipsius Præsidio propugna-
tis observationibus, (h) continuum, &
cohærens quasi argumentum præberent.
Elegi illud *de Jure Feminarum Illustrium
singulari*: Cujus Doctissimam, æque,
ac dexterrimam Elucubrationem Viro in
Patriam meritissimo nonnisi gratissimus
debeo. Sequentes autem Ingenii mei te-
nuissimi partus eidem Præsidi meo in omni
Jurisscientia expertissimo, & in re patria
profundissimo legitimandos subjeci, qui,
cum tantam fuerint vocati in Censuram
nullus dubito, quin Benevolus Lector de
H
primi-

primitiis laborum meorum bene , & cum
æquitate sentiat. Vale , & fave.

(a) Nov. 133. C. 6. (b) Excell. D. Præsid. mei Viri Ex.
actiss. Erudit. & in omni Jurisprud. genere versatissimi.
De Privileg. Statuum observat. ult. circa fin. l. 14. Cod.
de re milit. l. fin. eod. ad L. Jul. Repetund. (c) § fin.
Inst. quibus ex Causis manumitt. (d) L. 3. ff. si pars
hæred. petatur. (e) Testantibus supra citatis annot. ad
Cod. Jud. præfato loco vers. Und dieser Weeg ist wohl
der sicherste. (f) In dictis Observationibus Practicis
Observ. 6. sub initio. (g) Sæpe citatæ Annotat. ad
Cod. Jud. in Præfatione litt. L. (h) Observat. Pract. ad
Jus , & Consuet. Bav. de Priv. Statuum Provinc. Au-
thore Excellent. D. PRÆSIDE meo Mense Julio Anno
CICCCCLXII, defensa.

Cajus

CAjus Expeditor Camerae scit, brevi tempore promulgandam Legem de minuendo valore frumenti, habet ille Quantitatem non modicam, vendit dein majori pretio, licet sciat, brevi minuendum: Neque nocere hanc scientiam privatam Cajo extra dubium est, utitur enim jure suo, & lex primum promulgata obligat.

Nobilis quidam Titiae plebeiae promittit Matrimonium ea conditione, si usum corporis concesserit: Titia consentit. Quær, an Nobilis Imprægnatam teneatur ducere? & respondemus negative: Titia enim facile potuit fraudem advertere, quod Nobilis tantum fide promiserit, & cum ista conditio nostris moribus sit turpis, vitiat Contractum, neque Titia hoc casu ex Delicto debet reportare Commodum, sed culpa cuique sua nociva esse debet, videtur enim damnum propria culpa datum non sentire. Text. & DD. in L. 203. ff. de R. l. Sanchez L. 1. Disp. 10. n. 11. & 21.

Pucila Sponso suo de futuro instrumentis dotalibus constitutam Dotem ante contractum Matri-

monium tradit: ille autem mortuus priusquam nupserit, hæreditatem aere alieno gravatam relinquit: Controvertitur inter Sponsam, & Defuncti Creditores de Jure Hypothecæ, & Prælationis, quod in hoc puncto Sponsæ non competit, sed habet privilegium personale simplex, poniturque in subhastatione de Jure nostro statutorio in Classe 10. Cod. Jud. C. 20. §. 17. n. 3. ibique Casus iste in terminis expressis decisus est. Quod autem Jure Prælationis & Hypothecæ non gaudeat, videatur Cod. Max. Civ. P. 1. C. 6. §. 13. n. 19. quo loco habetur, quod Dos semper actuale Matrimonium supponat, & quidquid placitum inter Sponsam & Sponsum, saltem in vim Dotis valere non possit.

Mævius Testator ita scribit: Titio lego mille, si fiat Catholicus. Quær. an valeat legatum. R. valere: addita enim conditio servanda est, quæ utpote ad actum valde honestum invitatur, & per se honestissima est. contra Besold. in Delib. Jur. l. 5. tit. 2. n. 27. cum toto agmine heterodoxorum, qui tale legatum purum esse, sed absque sufficienti fundamento defendunt, eidemque rejecta conditione tanquam turpi præstari debere.

Sempronius Augustanæ Confessioni addictus
Cajum Catholicum instituit hæredem, si Religio-
nem

nem mutaverit. Quæstio est: an standum Condi-
tioni? R. Hæreditatem Jure prætendit Cajus, etsi
Conditionem non adimpleat, quia talis conditio
religioni in Romano Imperio Dominanti repugna-
ret, quod utique per pacificationes A catholicis mi-
nime fuit concessum, August. Confess. addicti enim
tolerantur, neutiquam vero eorum Doctrina appro-
batur, quod in tantum procedit, ut si cum aliquo,
qui aperte est in possessorio, sicut intuitu Religionis
Catholici sunt in Romano Imperio, res mihi sit, ul-
terius prætendere nil queam, quam in tantum, in
quantum possidens Jus Possessionis mihi communi-
caverit; Tolerantia autem ultra casus expressos ex-
tendi non possit.

Menochius de Præsumpt. L. 4. Præf. 83. n. 26.
Causam Religionis adeo favorabilem pronuntiat, ut
si puellæ sub conditione, si nupserit, mille, si Mo-
nasterium sequatur, quingenti legantur, zelo in Re-
ligionem ardentissimo ob causæ favorem Monaste-
rio mille attribuat: quidquid sit, tantum quingen-
tos adjudicat R. P. Engl. de Privileg. Monast. Priv. 14.

Mævius nocturno tempore abscondit se in Ec-
clesia, ædituus ignarus claudit ostia pro consuetu-
dine, ubi se securum videt, arripit Mævius Cande-
labra argentea, Lampades, Calicem &c. & se per

funem e fenestra Ecclesiæ vult demittere, rupto fune frangitur crus, & misere decidit in cæmeterium. Ædituus, cum mane Salutationis Angelicæ signum dare intendebat, ingrediens cæmeterium audit lamenta, signo prius dato inquit, & miserum invenit: recta Via petit Lictorem, qui sibi ab ædituo exportandum delinquentem petebat, exportat illum ædituus, nunc est in manibus Justitiæ. Q. An iste Delinquens Mævius non habuisset jus assyli in hac ipsa Ecclesia, in qua Sacrilegus erat? Casus hic revera exstitit: Disputatum fuit acriter inter Parochum & Judicem loci, magnis sumptibus ægrotus in Carcere restituitur, & lite pendente omnium oculos evasit. Suspiciabantur omnes, nec inaniter, ad componendam litem effugii occasionem reo factam esse, quidquid sit, mihi videtur reo non competere hoc casu jus assyli, si enim cuidam in flagranti deprehenso manus injiciantur mere ad defendendam Ecclesiam, ad res ablatas furi eripiendas, talis eo ipso constituitur in manibus justitiæ, ex quibus cum non eripiet sequens provocatio ad immunitatem loci, Ecclesia enim hoc casu non vindicat injuriam sibi illatam, sed cavet, ne ex spe immunitatis audaciores fiant aliqui, ad talia committenda, qui, nisi per Ecclesiam crederent se defendi, nullatenus fuerant commissuri. Quæ ultima tamen particularis Synodi constitutio non facit legem uni-

universalem. Prævalet tamen prior ratio ad mentem Rev. D. Profess. mei in Jure Can. P. Franc. Xav. Zech S. J. Viri æterna observantia, & commendatione Dignissimi de Jure asyli Ecclesiastici Cap. VIII. §. CLXX. ibique in Terminis.

Stichus Testator scribit hoc modo : Cajus hæres esto, si filius ipsius duobus Mensibus Consul evadet : Q. an Cajus pendente conditione repudiare possit hæreditatem. Negativam clare innuit L. 151. ff. de V. S. L. 1. §. Decretalis ff. de Success. edicto L. 13. ff. de adquir. vel omitt. hæred. Ratio Legis est, quia hæc hæreditas nondum delata est, delata enim hæreditas tunc intelligitur, quando quis possit adeundo consequi, pendente autem conditione adeundo consequi non potest. Cod. Max. Civ. P. 3. C. 1. §. 5. n. 4.

Si Testator testamento decantatam in praxi, & nonnunquam præsertim apud plebejos ex consuetudine potius, quam intentione testantis adjectam Clausulam Codicillarem suo testamento inferi jussit, hæres ad consequendam hæreditatem eligere potest, utrum ex testamento, vel ex Codicillo agere velit, si elegerit ex testamento agere, & succumbat, non potest ad aliud Remedium recurrere, ratio est, quia talis hæres censetur omne Jus suum in
Judicium

Judicium deduxisse, sciens, se unius Electione alterius sibi aditum præclusisse. L. fin. in princ. Cod. de Codicill.

Lucius amore Berthæ corrumpitur, & ducit in Uxorem sine Dote constituta, ubi autem primus ardor evanuit, ad constituendam Dotem Bertham compellere attentat: nec Lucio actionem competere, nec Bertham Dotem dare debere decedit. L. l. Cod. de Dot. promiss.

An vendita hæreditate jus accrescendi maneat apud Venditorem, vel sequatur sponte sua Emptorem censemus cum Clariss. D. Rath. de Evictionibus Cap. 3. Assert. 6. apud venditorem manere, & dicimus, contrariam sententiam nec menti testatoris, nec voluntati contrahentium, nec naturæ translatae hæreditatis convenire.

Mulier, si tanquam in suos usus pecuniam mutuaverit, alii creditura, non utitur SCto: alioquin propter toleratam in fæminis fraudem nemo cum illis contrahere vellet. L. 11. ff. ad SCtum Vellei.

Mævius Testator legavit Cajo suum aurum, & argentum: Cajus agit contra hæredem ad consequendam defuncti pecuniam paratam: in præsentī casu

casu Cajo jure non agit, quia pecuniam signatam
tale legatum non complectitur. L. 14. de aur. & arg.
legat. Cod. Max. Civ. P. 3. C. 7. §. 22.

In Fidejussionibus Mulierum pro extraneo com-
petit exceptio Senatus - Consulti Vellejani: si autem
pro Marito intercesserit, competit exceptio in Auth.
Si qua Mulier Cod. Max. Civ. P. 4. C. 10. §. 23. P. 1.
C. 6. §. 33. eod. hanc Distinctionem in Judiciis Pra-
xis formularia confundit, quæ de Jure non anxia
solemnibus rerum agendarum formulis ac verbo-
rum accumulatis ambagibus immoratur.

Si cadaver occisi in præsentia illius, qui de ho-
micidio perpetrato est suspectus, sanguinem emit-
tat, periculosum est indicium, in Praxi tamen; &
foro externo attendi non debet contra Menoch.

Mævius Jctus suscipit causam Titii in Judicio;
Titius Cliens præter salarium promittit Patrono cau-
sæ 100. fl. si vicerit, quod Donum, quia Victoriæ
causa impertiri solet, palmarium dicitur, cujus men-
tio habetur in L. 1. §. sicui cautum ff. de extraord.
Cognit. Quær. jam utrum valeat hoc Pactum?
& R. quod Non. Occasio enim datur Mævio per
quævis mendacia improbo ausu ad victoriam in al-
terius præjudicium grassandi. L. 15. Cod. de Procu-
rat.

rat. Enimvero , si semel advocato arcana causæ sunt communicata , & cliens ejus fidei se subjecit , haud tutum est , patronum causæ vel modice offendere , eapropter clientes ob timorem litis omnia Advocatis promittere præsumuntur , proindeque omnes contractus, pacta , & alii actus clientem inter , & Advocatum prohibentur. L. 6. §. 2. Cod. de Postul.

Si Filia Illustris renuntians Bonis paternis regressum in defectum Familiæ , bis auf einen ledigen Ansahl sibi reservavit , an Jus hoc reservati Regress. ad hæredes suos transmittat ? R. de Jure communi distinguendo: Si hæreditas, cui renuntiavit , fuit ipsi delata , tunc hoc Jus transmittit ad quemcunque hæredem , secus vero , si ipsa ante hæreditatem paternam delatam moriatur : Wann sie ihres Vatters Tod nicht erlebt hätte / atque ita conditio defecerit, sub qua est Reservatio facta. §. ex conditionali Inst. de V.O. si quis 27. ff. eodem. Myns. Decad. 10. Resp. 97. n. 12. in Cod. autem Max. civ. P. 3. C. 11. §. 6. n. 8. indistincte hoc jus ad hæredes transmittitur.

Titius Testator optimæ fortunæ instituto legitimo hærede Sempronio Cajum Legatarium ita scribit : Hæres meus Sempronius Cajo tot solvat in pecunia , quanti omnes Merces valuerint Lucii Merca-

Mercatoris. Quær. utrum Lucius Mercator cogi possit ad edendum pretium : & R. non posse : quia maxima ipsius negotia fide de pretio habita perficiuntur, multum itaque refert, activas scire Mercatorum facultates. Ita cum Excell. D. Promotore meo Viro Eruditiss.

Sempronius Filium suum mittit Lipsiam, ut ibi studia frequentet, in artibus nobilibus se exerceat, & gradu academico insignitus revertatur : in quod negotium magnos sumptus facit, moritur dein Sempronius, lis est inter filium, & fratres circa collationem, quos sumptus Jure nostro statutorio filius non tenetur conferre, nisi fratribus notabiliter sit læsa legitima, vel filius male impenderit, aut proprio peculio præstare potuisset. Cod. Max.

Civ. P. 3. c. 1. §. 15. n. 6. & 7.

COROLLARIA EX OMNIGENA JURIS SCIENTIA.

I.

IN Imperatorem Romanum eligi debet vir pius, christia-
nus, & legitime natus.

II.

Salvo Jure suffragiorum, & inveteratæ in Imperio consuetudi-
nis non nisi Germanus, & Catholicus eligi potest.

III.

Etiam si Otto III. decennis, Henricus IV. quatuor, & Fri-
dericus II. trium annorum ætate in Imperatores fue-
rint electi, post Capitulationem Josephinam tamen
ætas pro Electione legalis est annus 18. completus.

IV.

Recurfus ad Comitia regulariter tantum patet Statibus Sa-
cri Romani Imperii ob gravamen commune, per Ex-
empla tamen Ducis Saxo - Gottani de Anno 1700.
Landgrafii Hassio - Darmstadiensis de Anno 1708. & Du-
cum Saxo - Meinungensium, & Isenacensium de Anno
1735. etiam defendi potest, recursum dari ob grava-
men

men in se particulare, quod tamen consecutionis Ra-
tione communis naturam inducit

V.

Post tempora Friderici III. usque ad Pacis Westphalicæ tem-
pora super Jure primariarum precum plura existunt
Indulta Papalia, quod tamen de litteris provisionis,
vulgo denen Bannis, Briefen nullibi deprehendimus.

VI.

Si Precista moriatur, antequam Beneficium quoddam vaca-
verit, vel preces repudiet, etiamsi jam præsentatus,
liberum erit Imperatori alium nominare.

VII.

Non potest introduci Consuetudo, vi cuius permittitur
Clericis facultas testandi de Bonis Beneficialibus ad cau-
sas profanas.

VIII.

Per solum ingressum in Religionem non solvuntur Sponso-
ria neque intuitu ingredientis, neque remanentis in
sæculo.

IX.

Res Ecclesiasticæ mobiles non nisi quadraginta annorum
curriculo præscribuntur.

X.

Prælati Res Ecclesiasticas neque generali Hypotheca obli-
gare potest.

XI.

Si a Prælato Res Ecclesiasticæ ad longius tempus, quam ad
3. annos locetur, infirmatur tota, vel quandoque tan-
tum pars Locationis.

XII.

Compensationem opponere potest, qui se soluturum Juramento promittit.

XIII.

Periculum amittendæ fortis est titulus sufficiens pro requirendis Usuris ex mutuo.

XIV.

Mater non potest constituere liberis suis impuberibus Tutorem in Testamento.

XV.

Quarta Piana est omnium Bonorum, non quarta quartæ.

XVI.

Filiusfamilias non potest testari de bonis adventitiis irregularibus de jure communi, de Jur. Bav. non dubitamus.

XVII.

Testamentum Judici per Procuratorem offerri non potest.

XVIII.

Legatarii gaudent Jure accrescendi, licet tantum verbis sint conjuncti.

XIX.

Qui ad factum se obligavit præstando interesse non liberatur.

XX.

Vendita hæreditatis portione an etiam jus accrescendi venditum sit affirmative de jure communi: negat: de Jure Bav. defendi potest.

XXI.

Actor, licet nihil probaverit, potest reo deferre Juramentum, quod etiam de Jure Bav. defendimus.

XXII.

XXII.

Testamentum ad acta Fæminæ oblatum de more Germaniæ
valere potest.

XXIII.

Filia illustris renuntiata renuntiatione definita non excludi-
tur in consolidatione Dominiis utilis cum directo ex ca-
pite caducitatis.

XXIV.

Non tenetur Foemina manifestare se esse prægnantem, etiam-
si occultato partu de Jure Bav. habeatur pro infanticidi-
da, si Proles sine aliis vestigiis extincta deprehenditur.

XXII

Tessentum et alia familia oblatum de more Germanie
venit p. c. c.

XXIII

Etia illis remissionem de finis non excludit
tur in consuetudine Domini etiam directo ex ca
p. c. c. c. c.

XXIV

Non tenentur comina manifestare se esse pregnantem, etiam
si occiderit partu de iure hanc. hancat pro infanti-
da, si fides sine aliis vestigiis extiterit deprehensum.

Prugger, Johann Joseph Bartholomäus, / Weiss, Udalricus Joseph. / Schleig,
Maria Anna,

Dissertatio Inauguralis Juridica Ad Jus, Et Consuetudines Bavariae De Jure
Faeminarum Illustrium Singulari

Ingolstadii [1764]

4 Diss. 854#Beibd.1

urn:nbn:de:bvb:12-bsb10668413-9

VD18 15049590